

Medborgarenkät 2021

Enkätundersökning om konsumtion och miljövanor i
Stockholm

Rapport åt Stockholms Stad

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	3
Bakgrund	5
Syfte	5
Metod och genomförande	6
Population och urval	6
Genomförande	6
Frågeformulär	7
Svarsfrekvens	7
Bortfall	9
Viktning av svaren	9
Felmarginaler	10
Tabellbilaga	10
Resultat	12
Om miljön och stadens miljöarbete	12
Miljöintresse och engagemang	17
Kunskap och oro	20
Konsumtion	25
Energi	32
Kemikalier	34
Avfall	37
Ekonomi	52

Sammanfattning

Om miljön och stadens miljöarbete

Ungefär 6 av 10 stockholmare tycker att miljön i Stockholm är ganska bra eller mycket bra. Under de senaste mätningarna har nöjdheten med miljön visat en nedåtgående trend. Män tycker generellt att miljön är bättre än kvinnor. Stockholmarens åsikter om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt är relativt spridda. En fjärdedel tycker att insatserna är ganska eller mycket dåliga, en knapp tredjedel varken eller och nästan hälften tycker att de är ganska bra eller mycket bra. På frågan om vilka miljöfrågor som borde prioriteras svarar en stor andel av stockholmarna att de flesta frågor är viktiga. De frågor som flest ansåg vara mycket viktiga var natur och biologisk mångfald samt vattenkvalitet i sjöar och vattendrag.

Miljöintresse och engagemang

Stockholmarna har ett stort engagemang för miljöfrågor, 3 av 4 menar att de är ganska eller mycket intresserade. Ungefär en femtedel är medlem i en miljöorganisation eller på annat sätt engagerad. På frågan om hur viktigt olika typer av miljöhandlingar av en enskild person var så svarade en överhängande majoritet alternativen "ganska viktig" eller "mycket viktig" på samtliga handlingar.

Kunskap och oro

Ett av frågeområdena behandlade kunskap och oro kring miljöfrågan. Generellt upplever de flesta stockholmarna att de har ganska bra kunskap angående hur de kan minska sin klimatpåverkan. På frågan om kunskapsnivå kring skadliga kemikalier är det dock färre som upplever att deras kunskapsnivå är ganska bra. Många stockholmare oroar sig också för miljöproblemen. Endast 5 % menar att de aldrig oroar sig och ungefär hälften oroar sig ganska mycket eller ibland.

Konsumtion

Trenden att äta vegetariskt fortsätter att öka bland stockholmarna. Framförallt är det andelen som oftast äter vegetariskt som ökar. Vid inköp av dagligvaror är det vanligaste valet att handla miljömärkta förbrukningsvaror, följt av valet att handla ekologiskt. Sedan 2010 har andelen som oftast eller alltid väljer olika miljömärkta dagligvaror ökat för samtliga typer av märkningar. Störst ökning sedan den senaste mätningen har skett för miljömärkta förbrukningsvaror. Bland konsumtion som inte rör dagligvaror är det ungefär 3 av 4 som inom de 12 senaste månaderna har handlat second hand eller lagat istället för att köpa nytt. Att låna, hyra eller dela är det cirka en tredjedel som har gjort.

Energi

Bland stockholmarna är det 2 av 5 som har beställt miljömärkt el av sitt energibolag. Denna andel har ökat sedan föregående mätning. Stockholmarna är också måna om att försöka spara energi i bostaden, där 45 % svarade "ja, i ganska hög grad".

Kemikalier

Stockholmarnas oro för kemikalier som kan påverka deras hälsa är varierande. Svaren är relativt jämnt fördelade på ganska orolig, varken eller samt inte särskilt orolig. Endast en liten andel har svarat att de inte alls är oroliga eller är mycket oroliga. Andelen stockholmare som har använt sig av konsumenträtten att få veta om en vara innehåller farliga ämnen är 1 av 5. Framförallt är det den yngre målgruppen som har gjort detta.

Avfall

En majoritet av stockholmarna försöker i någon grad minska mängden avfall av olika sorter i sitt hushåll. Den avfallstyp som flest försöker minska i mycket hög grad är matsvinn. Stockholmarna är även generellt mycket måna om att försöka sortera ut avfall för återvinning och återanvändning. Den avfallstyp där flest aldrig sorterar ut avfallet är matavfall. 7 av 10 stockholmare är nöjda med möjligheterna att lämna källsorterat hushållsavfall nära bostaden. Flest är missnöjda med möjligheterna att lämna farligt avfall men sett till de som är mycket missnöjda så gäller detta främst möjligheten att lämna matavfall. Ungefär hälften har ett ganska eller mycket stort förtroende för att det avfall som lämnas tas om hand och återvinns på ett bra sätt. Förtroendet är lägst hos den yngsta målgruppen i undersökningen (18-30 år).

Ekonomi

På frågan om ens fond- eller aktiesparande aktivt har placerats i fossilfria, förnybara eller miljöcertifierade produkter och företag svarar 2 av 5 att de inte har valt fonder och aktier utifrån miljöargument. Lika stor andel svarar att de till viss del eller till stor del har gjort ett aktivt val baserat på miljöargument.

Bakgrund

Miljöförvaltningen mäter och redovisar kontinuerligt miljötillståndet och miljöutvecklingen i Stockholms stad. Fakta och siffror om miljö och hållbarhet tillgängliggörs via webbplatsen [Stockholms miljöbarometer](https://miljobarometern.stockholm.se/stockholmarna/medborgarenkat/). Större delen av mätningarna avser direkta miljöförhållanden, såsom luft- och vattenkvalitet, utsläpp etc. Andra mätningar baseras på återkommande enkäter bland Stockholms invånare. Undersökningarna är en viktig del i stadens miljöövervakning och görs för att följa upp stockholmarnas attityder och beteenden gällande olika miljöfrågor.

En första större mätning av stockholmarnas miljövanor genomfördes 2001. Sedan dess har miljöförvaltningen regelbundet via enkätundersökningar kartlagt stockholmarnas miljövanor och hur de upplever miljön i staden. Den senaste enkäten genomfördes hösten 2021. Arbetet utfördes av Enkätfabriken på uppdrag av miljöförvaltningen. Resultaten redovisas i denna rapport. Jämförelser görs med resultaten från 2007 och framåt, i de fall som frågorna har samma formulering som idag.

Tidigare enkäter har varit mycket omfattande och har framförallt genomförts postalt. I syfte att minska bördan för de som svarar på enkäten och öka svarsfrekvensen har den tidigare miljöenkäten som varit större istället delats upp i tre teman. Denna undersökning har tema konsumtion om miljövanor.

Tidigare enkäter och rapporter finns tillgängliga på Miljöbarometern:

<https://miljobarometern.stockholm.se/stockholmarna/medborgarenkat/>

Syfte

Huvudsyftet med enkätundersökningen är att undersöka hur stockholmarnas attityder, kunskaper och beteenden inom miljöområdet ser ut. Undersökningen syftar även till att jämföra årets undersökningsresultat med resultaten från 2007–2021. På så sätt kan eventuella förändringar i attityd och beteende studeras samt vilken inriktning dessa förändringar tar, vilket har betydelse för den långsiktiga miljöutvecklingen, såväl lokalt i stadsdelarna som för staden som helhet. Kontinuerliga medborgarenkäter är en viktig del i stadens miljöövervakning och resultaten ger underlag för uppföljning av stadens miljöarbete och prioritering av kommande insatser och kommunikation.

Metod och genomförande

Population och urval

Undersökningspopulationen utgörs av personer i åldern 18-79 år som är folkbokförda i Stockholms stad. Vid tiden för undersökningen uppgick dessa till 768 660 personer. Ur denna population drogs ett urval om 10 000 personer. Urvalet var stratifierat på stadsdelsområde för att säkerställa tillräckligt antal svar per stadsdelsområde. Stratifieringen baserades på tidigare års svarsfrekvens, för att få tillräckligt högt antal respondenter per område.

Tabell 1

Stadsdelsområde	Urval
Bromma	705
Enskede-Årsta-Vantör	750
Farsta	677
Hägersten-Liljeholmen	750
Hässelby-Vällingby	750
Kungsholmen	751
Norrmalm	750
Rinkeby-Kista	1000
Skarpnäck	729
Skärholmen	912
Spånga-Tensta	750
Södermalm	741
Östermalm	735

Genomförande

Undersökningen genomfördes som en webbenkät som distribuerades med hjälp av en brevinbjudan och SMS. De 10 000 slumpvis utvalda respondenterna fick den första inbjudan till att delta i enkäten via post. Därefter genomfördes tre påminnelser via SMS. En fjärde SMS-påminnelse gick ut till urvalsgrupper med låg svarsfrekvens, vilka var stadsdelsområdena Rinkeby-Kista och Skärholmen samt åldersgruppen 18-30 år. Undersökningen genomfördes mellan 3 december 2021 och 9 januari 2022 av undersökningsföretaget Enkätfabriken på uppdrag av miljöförvaltningen.

Metoden har därmed ändrats jämfört med undersökningar före 2020 som har genomförts postalt och delvis i jämförelse med 2020 då inte alla fick postala utskick. Innan 2020 fick respondenterna pappersblanketter utsända med posten med möjlighet för den som önskade att besvara enkäten via webben. I denna undersökning erbjöds likt undersökningen 2020 endast webbenkäter.

Frågeformulär

Frågeformuläret är utformat med utgångspunkt från tidigare års undersökningar. Enkäten före 2020 har varit mycket omfattande. I syfte att minska bördan för de som svarar och öka svarsfrekvensen har miljöenkäten delats upp i tre delar. Frågeformuläret utgår därför från de frågeställningar i tidigare undersökningar som relaterar till konsumtion och miljövanor samt några övergripande frågor om stadens miljö och miljöarbete. En del frågor har tidsserier som sträcker sig från 2004 och framåt.

Svarsfrekvens

Urvalet bestod av totalt 10 000 personer. Av dessa har 3 415 personer besvarat enkäten, vilket för undersökningen som helhet innebär en svarsfrekvens på 34 procent. Detta innebär en lägre svarsfrekvens jämfört med undersökningen 2016 som låg på 48 procent men på samma nivå som undersökningen 2020.

Svarsfrekvensen varierar mellan olika åldersgrupper och stadsdelar. Som visas i tabellerna nedan finns tydliga skevheter där unga och män har svarat i en lägre utsträckning. Samma gäller för stadsdelar där invånarna i Rinkeby-Kista är underrepresenterade och de på Södermalm är överrepresenterade.

Den lägre svarsfrekvensen i de aktuella stadsdelarna och åldersgrupperna gör att det blir svårare att anta att resultatet är representativt för hela befolkningen. Resultaten har visserligen viktats efter stadsdel, kön och ålder (se nedan) men det kan inte helt undanröja det systematiska fel som uppstår till följd av att vissa väljer att svara på enkätens frågor medan andra avstår.

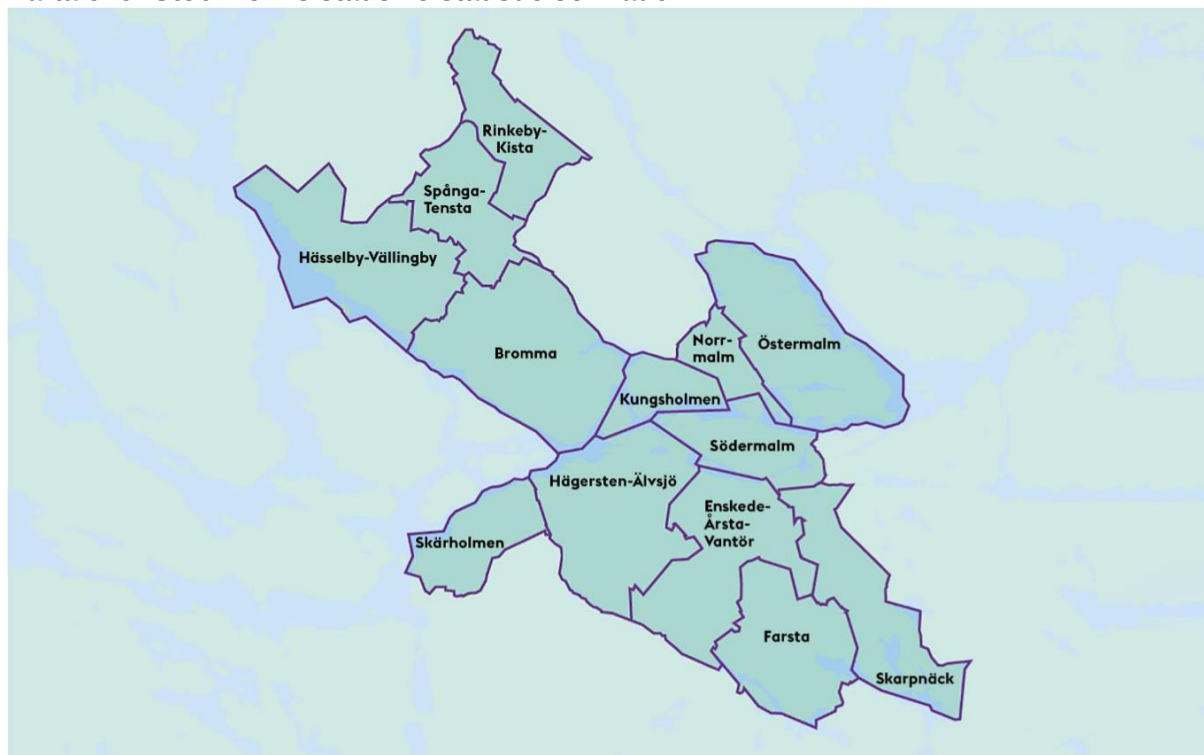
Tabell 2

Åldersgrupp	Urval	Svar	Svarsfrekvens
18-30 år	1298	217	17%
31-45 år	3105	903	29%
46-60 år	2693	880	33%
61-79 år	2904	1415	49%

Tabell 3

Kön	Urval	Svar	Svarsfrekvens
Kvinna	5225	1928	37%
Man	4775	1487	31%

Karta över Stockholms stads 13 stadsdelsområden

Tabell 4

Stadsdelsområden	Urval	Svar	Svarsfrekvens
Bromma	705	239	34%
Enskede-Årsta-Vantör	750	250	33%
Farsta	677	224	33%
Hägersten-Liljeholmen	750	270	36%
Hässelby-Vällingby	750	234	31%
Kungsholmen	751	285	38%
Norrmalm	750	272	36%
Rinkeby-Kista	1000	253	25%
Skarpnäck	729	300	41%
Skärholmen	912	265	29%
Spånga-Tensta	750	245	33%
Södermalm	741	315	43%
Östermalm	735	263	36%

Bortfall

I undersökningen förekommer både interna och externa bortfall. Interna bortfall innebär att den svarande hoppat över vissa av enkätens frågor och externt bortfall är de personer som valt att inte delta. Det interna bortfallet är genomgående litet och uppgår som mest till 3 procent. Det externa bortfallet är större och uppgår till 66 procent. Bortfallet kan bero på att personen inte är villig att delta i undersökningen, att personen inte går att nå eller är förhindrad att medverka. De flesta av dessa personer har inte hört av sig till Enkätfabriken, varför orsaken till bortfallet är okänd. I de fall där orsaken är känd är den vanligaste orsaken till bortfall att brevet som skickats ut kommit tillbaka i retur med okänd adress eller att kontaktuppgifterna i övrigt inte stämmer. Om bortfallet skiljer sig från de svarande, med avseende på undersökningsvariablerna, kan skattningarna som grundar sig enbart på de svarande vara skeva. För att se om så är fallet undersöks först om det finns skevhet i svar för olika grupper. Från tabellerna 2, 3 och 4 kan vi konstatera att så är fallet i avseende på stadsdel, ålder och kön vilket också är variabler vi har goda register tillgängliga att genomföra jämförelsen mot. I syfte att minska effekten av denna skevhet så genomförs därför en viktning av enkätsvaren.

Viktning av svaren

Svaren har viktats för att minska skevheten orsakad av bortfall. Vikterna har baserats på ålder, kön och stadsdelsområde. Då urvalet är stratifierat så har även en designvikt tagits fram som korregerar för skevhet utifrån urvalsdesign på stadsdel. Denna designvikt korregerar skevhet som uppstått på grund av urvalsdesign på stadsdelsområde. Vikterna har beräknats genom en kalibreringsmodell. Utan viktning riskerar resultatet att snedvridas, eftersom vissa grupper varit mer svarsbenägna. Med hjälp av viktning får en respondent från en underrepresenterad grupp en positiv vikt (en vikt över 1) och för de överrepresenterade grupperna får respondenterna en negativ vikt (en vikt under 1). På så vis vägs de underrepresenterade grupperna tyngre än 1 svar per respondent, och på samma vis vägs de överrepresenterade grupperna lägre än 1 svar per respondent. Därmed minskar skevheter.

När resultatet beräknas multipliceras varje respondents svar med dess vikt. På så vis beräknas de underrepresenterade gruppernas svar högre, och de överrepresenterade gruppernas svar räknas lägre. Med denna procedur blir resultatet mer representativt för befolkningen som helhet. Vikterna tar däremot inte hänsyn till internt bortfall där en specifik grupp i större utsträckning än andra väljer att inte svara på en specifik fråga.

Felmarginaler

Det har konstaterats sedan tidigare att undersökningen bygger på ett slumpmässigt urval av befolkningen i Stockholms stad. Resultat från sådana undersökningar är alltid förknippade med osäkerhet som kan uttryckas i form av en felmarginal. Med hjälp av en felmarginal går det att beräkna ett konfidensintervall kring till exempel en procentskattning. Vi kan förvänta oss att procenttalet för hela populationen befinner sig inom konfidensintervallet i 95 fall av 100 i en tänkt situation med många upprepade mätningar. Att vara medveten om felmarginalen gör att vi lättare undviker att dra slutsatser om förändringar eller gruppskillnader som enbart beror på slumpen. Precis som det tidigare har påpekats kan årets undersökning genom att ha fått in fler svar och korrigering av skevheten med hjälp av viktning få betydligt säkrare skattningar. Tabellen nedan ger några exempel på hur stor felmarginalen är vid olika gruppstorlekar och procentskattningar.

Tabell 5

	100	200	400	800	1000	2000
50 procent	±9,3	±6,9	±4,9	±3,5	±3,1	±2,2
10 procent	±5,9	±4,2	±2,9	±2,1	±1,9	±1,3
2 procent	±2,7	±1,9	±1,4	±1,0	±0,9	±0,6

Tabellbilaga

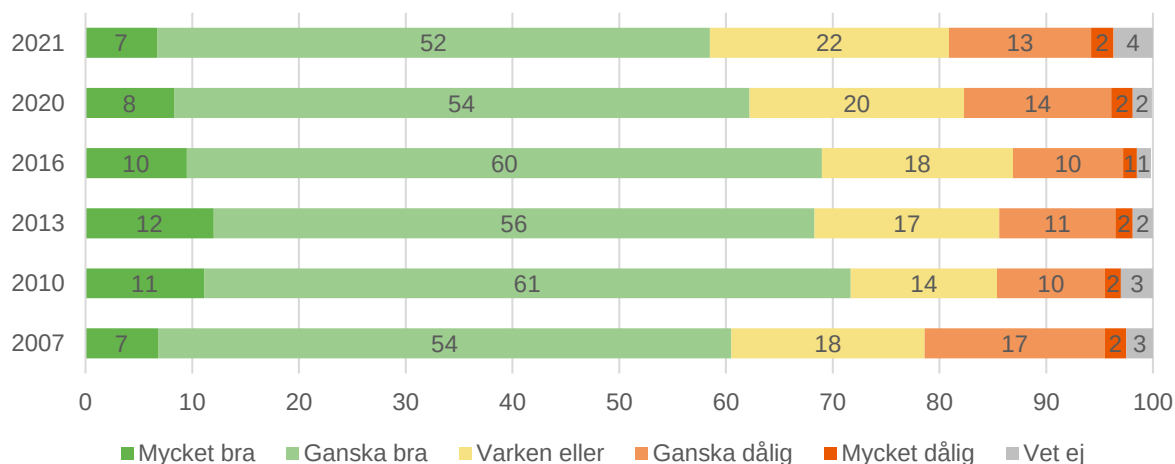
Till denna huvudrapport hör en tabellbilaga där enkätsvaren från samtliga frågor redovisas. Enkätsvaren redovisas i form av procentuell svarsfördelning per stadsdelsområde och totalt för staden. Enkätsvaren redovisas även fördelat på bakgrundsvariablerna kön, ålder, och utbildning. Svaren som redovisas i tabellbilagan är viktade.

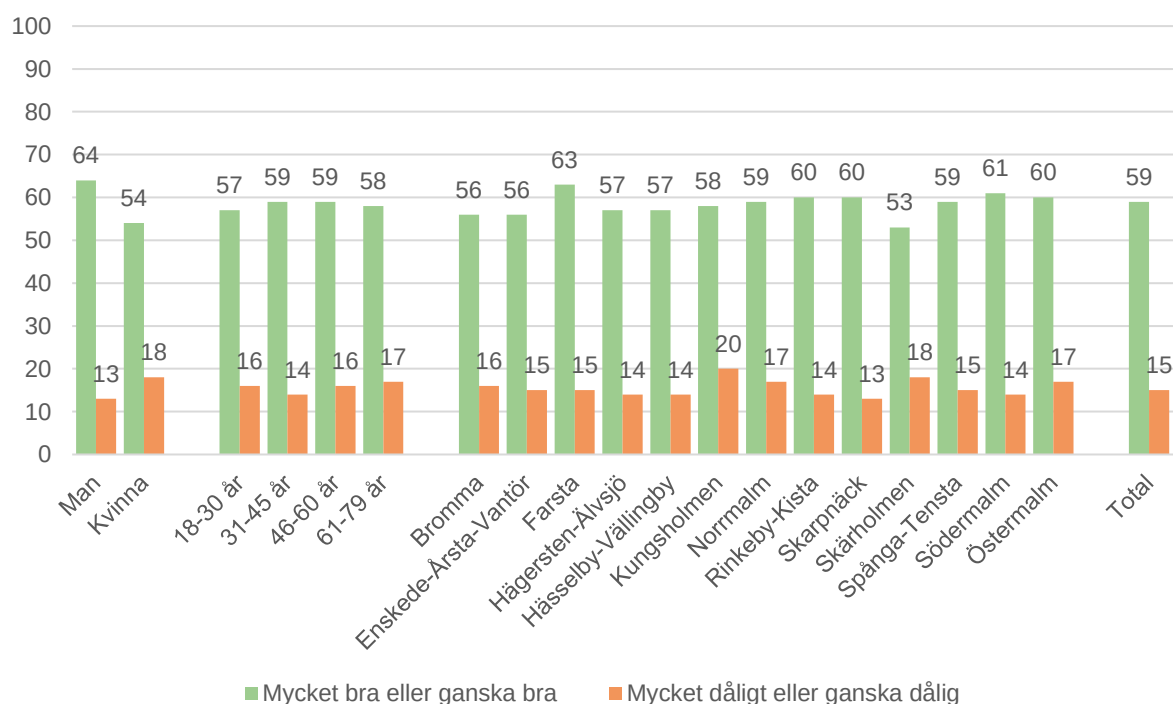
Resultat

Om miljön och stadens miljöarbete

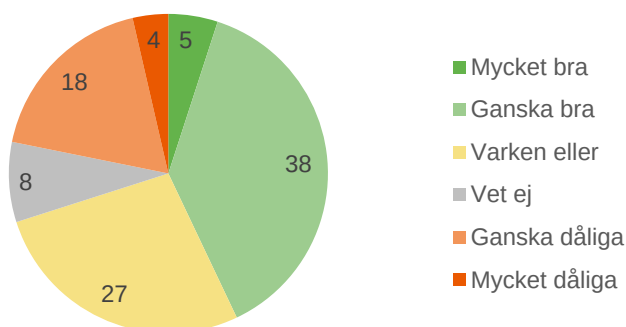
Fråga 1: Anser du att miljön i Stockholm är bra eller dålig? (%)

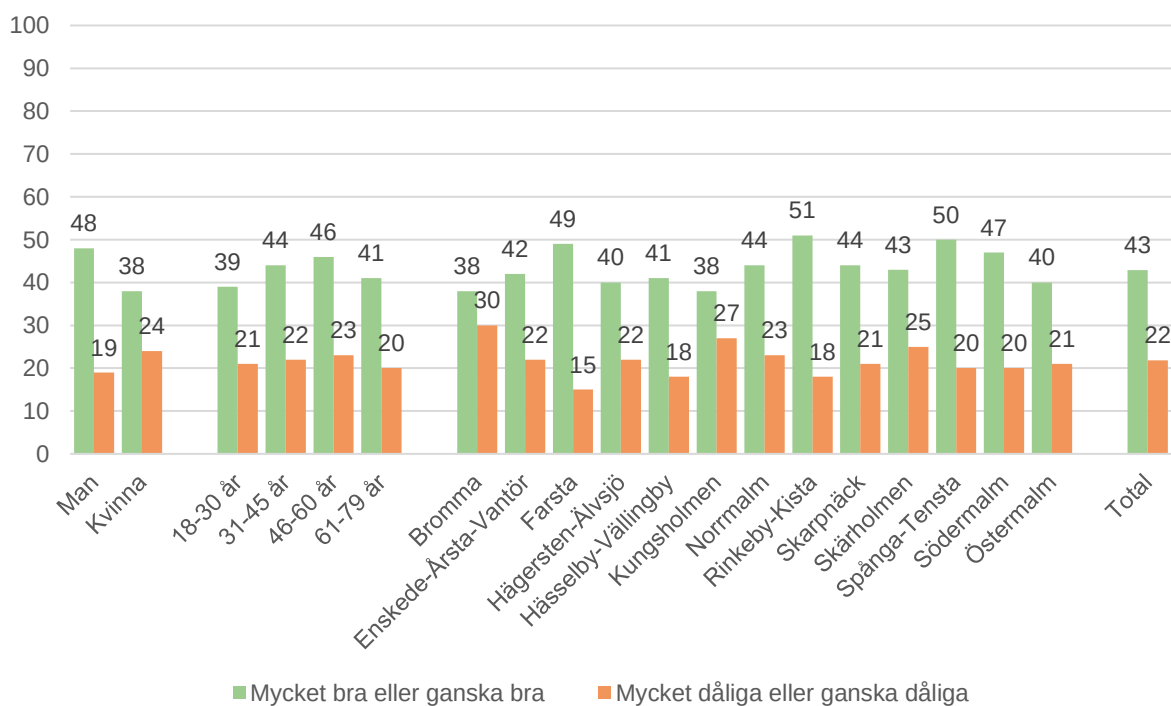
De flesta stockholmare, sex av tio, anser att det är en bra miljö i Stockholm. Andelen har dock minskat sedan 2010 när störst andel ansåg att miljön i Stockholm var ganska eller mycket bra. Män tenderar överlag att tycka att miljön är bättre än kvinnor. Skillnaderna mellan olika åldrar är dock generellt mycket små. Bland stadsdelar sticker Kungsholmen och Skärholmen ut med störst andel som anser att miljön är dålig.

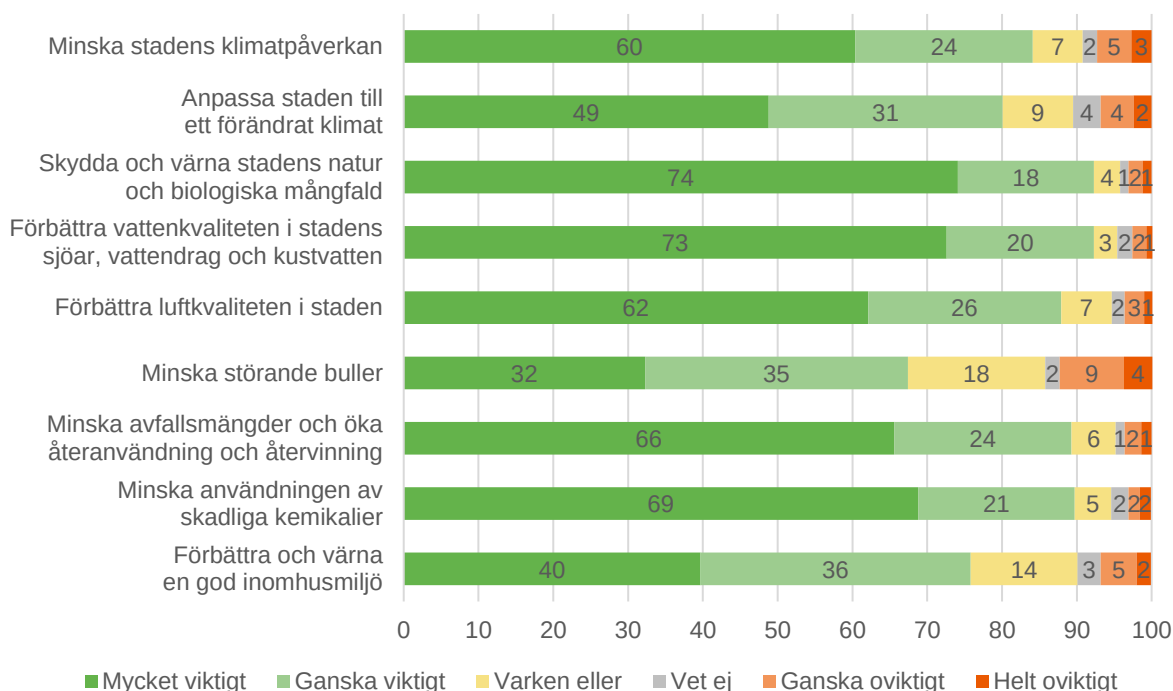
Fråga 2: Vad tycker du om kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt? (%)

Nästan hälften av respondenterna tycker att kommunens insatser för att kommuninvånarna ska kunna leva miljövänligt är ganska eller mycket bra. Endast en liten andel anser att insatserna är mycket dåliga och en femtedel tycker att insatserna är ganska dåliga. Nästan var tredje stockholmare svarar "varken eller" på frågan om kommunens insatser.

Fråga 3: Vilka miljöfrågor tycker du att staden bör prioritera? (%)

På frågan om vilka miljöfrågor som staden bör prioritera tyckte flest stockholmare att *skydda och värna stadens natur och biologiska mångfald* samt *förbättra vattenkvaliteten i stadens sjöar, vattendrag och kustvatten* är mycket eller ganska viktigt att prioritera. Utöver dessa två frågor var det även många som tyckte att kemikalieanvändning, avfallsmängder, luftkvalitet samt klimatpåverkan var viktigt. De frågor som minst andel tyckte var viktiga var buller och inomhusmiljö.

Nedbrytningarna nedan visar en generell trend att kvinnor i större utsträckning än män tycker att olika miljöfrågor är mycket viktiga att prioritera medan ålderskategorin 18-30 år i lägre utsträckning prioriterar miljöfrågorna högt.

Tabell: andel mycket viktigt

Andel mycket viktigt	Minskad klimatpåverkan	Klimat-anpassning	Biologisk mångfald	Förbättrad vattenkvalitet	Förbättrad luftkvalitet	Minska störande buller	Förbättrad avfallshantering	Minska skadliga kemikalier	Förbättrad inomhusmiljö
Man	51	43	66	67	54	29	55	61	32
Kvinna	70	55	82	79	70	35	76	76	47
16-30 år	58	38	70	65	57	23	63	54	33
31-45 år	65	49	76	73	61	31	67	69	39
46-60 år	56	50	75	76	64	35	65	72	40
61-79 år	59	57	75	75	66	40	66	77	47
Bromma	59	50	72	72	59	27	64	68	34
Enskede-Årsta-Vantör	64	53	79	75	59	41	70	71	39
Farsta	56	41	74	70	53	36	67	63	45
Hägersten-Älvsjö	69	52	78	73	64	27	71	71	37
Hässelby-Vällingby	52	39	73	74	60	35	67	66	40
Kungsholmen	60	51	70	76	67	30	65	72	36
Normalm	52	46	73	72	65	32	63	63	38
Rinkeby-Kista	49	43	65	65	58	38	63	64	50
Skarpnäck	81	55	78	77	68	40	71	76	41
Skärholmen	59	53	72	77	64	32	67	72	50
Spånga-Tensta	48	46	70	68	63	35	55	69	54
Södermalm	65	51	74	73	66	28	61	71	38
Östermalm	57	50	74	69	60	30	63	65	34
Total	60	49	74	73	62	32	66	69	40

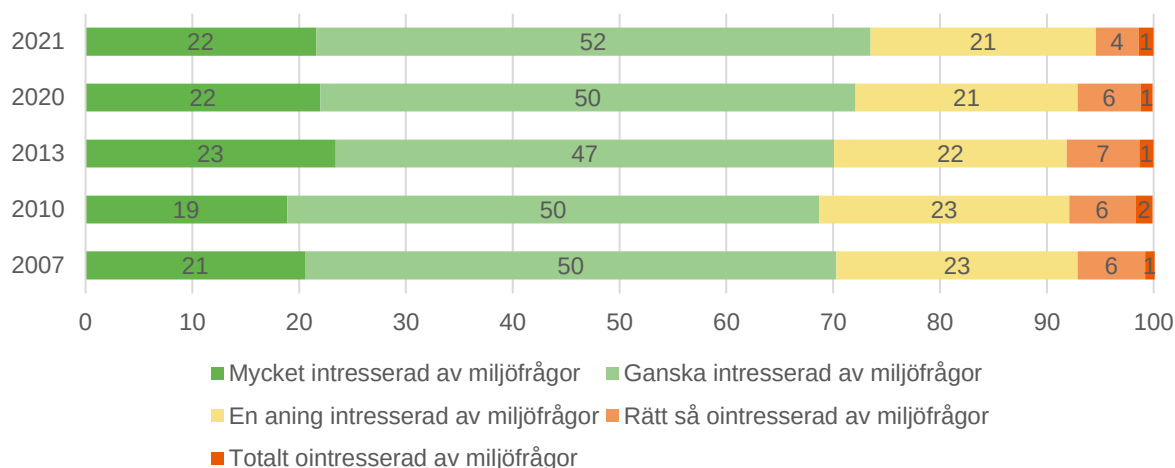
Skillnader mellan de olika stadsdelsförvaltningarna finns framförallt inom frågorna om klimatanpassning, kemikalieanvändning och klimatpåverkan. För frågan om klimatanpassning är det Hässelby-Vällingby och Farsta som sticker ut med en något lägre andel som tycker att denna fråga är mycket viktig. På både frågan om kemikalieanvändning och stadens klimatpåverkan är det Skarpnäck som sticker ut med en relativt stor andel som tycker att dessa frågor är mycket viktiga.

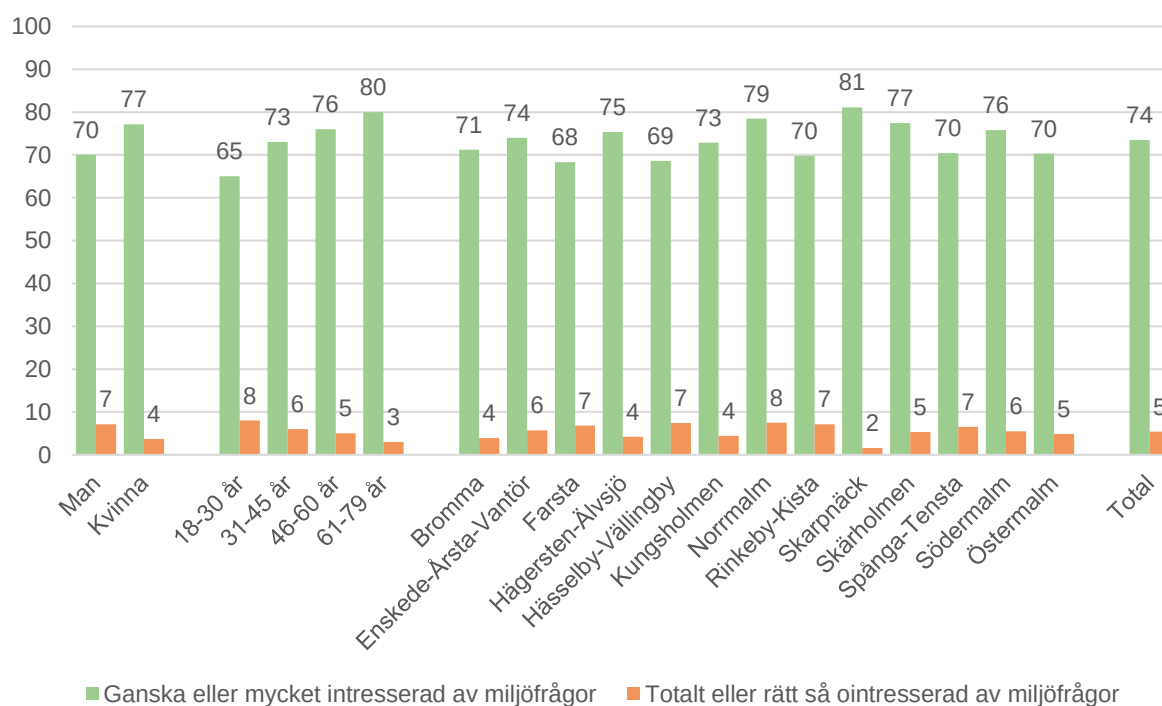
Miljöintresse och engagemang

Fråga 4: Jag är en person som är... (%)

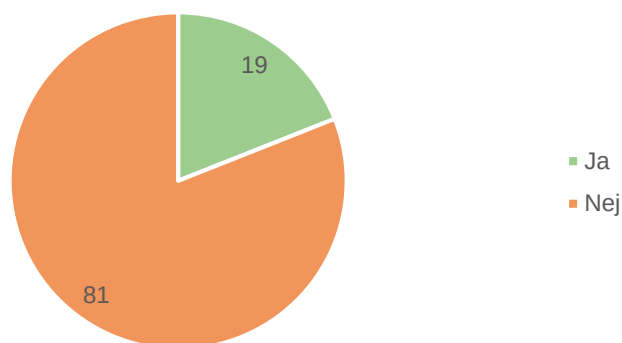
På frågan om hur respondenten själv beskriver sitt miljöintresse svarar en klar majoritet att de i någon mån har ett intresse för miljöfrågor, endast 5 % svarar att de inte har något intresse. Stockholmarna har alltså ett stort miljöintresse och tre av fyra uppger att de är ganska eller mycket intresserade. För denna fråga finns inga svar för 2016.

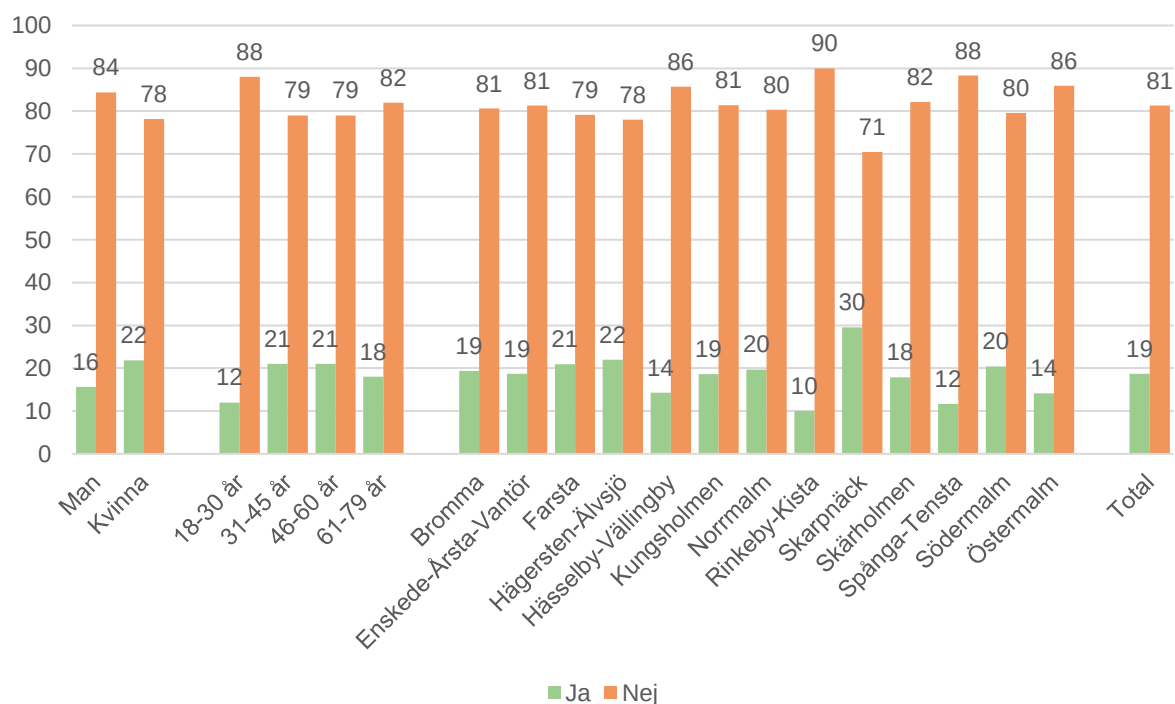
Undersökningen visar att miljöintresset generellt är större bland kvinnor än män samt att det ökar med åldern. Jämförelsen av de olika stadsdelarna visar ett relativt jämnt intresse där Skarpnäck har den högsta andelen som är ganska eller mycket intresserade och Farsta den lägsta.

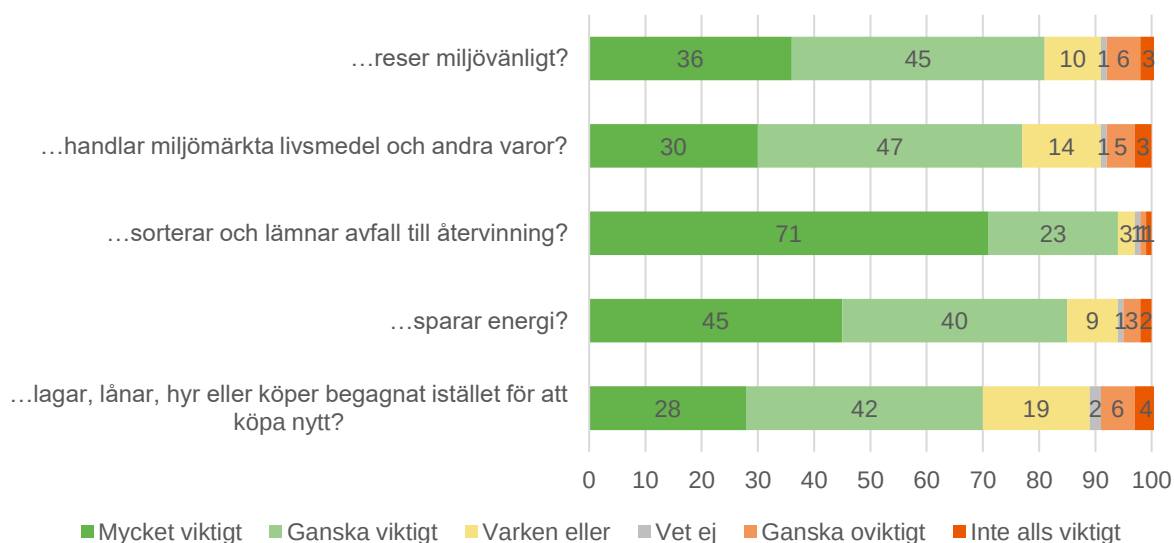
Fråga 5: Är du medlem i en miljöorganisation eller engagerad i ett miljönätverk eller miljöinitiativ? (%)

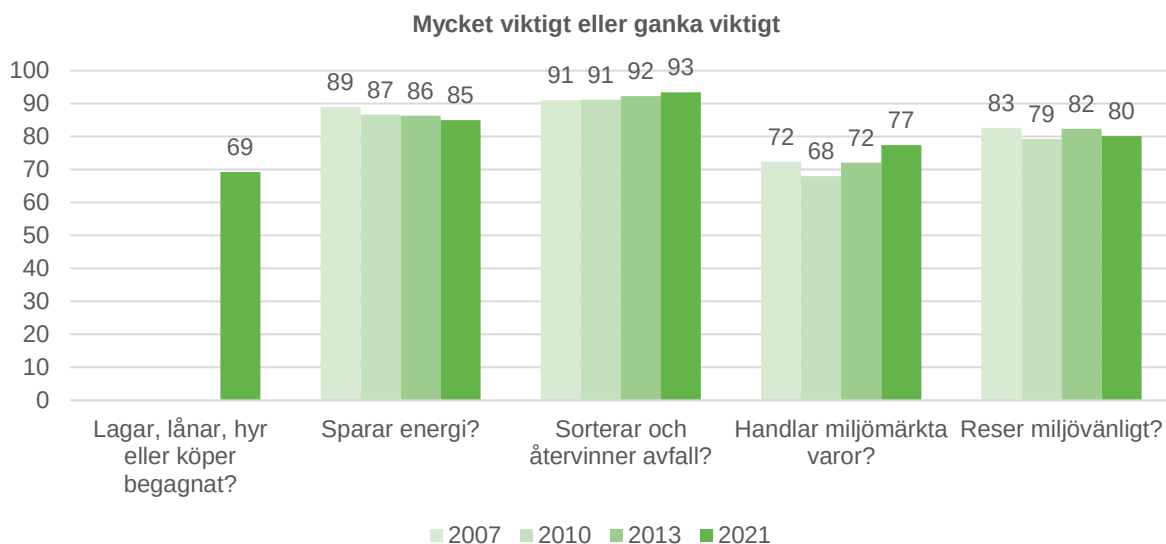
På frågan om huruvida personen är medlem i en miljöorganisation eller engagerad i ett miljönätverk var det en knapp femtedel som svarade ja. Den yngsta målgruppen är i något mindre utsträckning medlem eller engagerad. Bland stadsdelarna utmärker sig Skarpnäck med den högsta andelen som är medlem eller engagerad.

Fråga 6: Hur viktigt tycker du att det är för miljön att man som enskild person... (%)

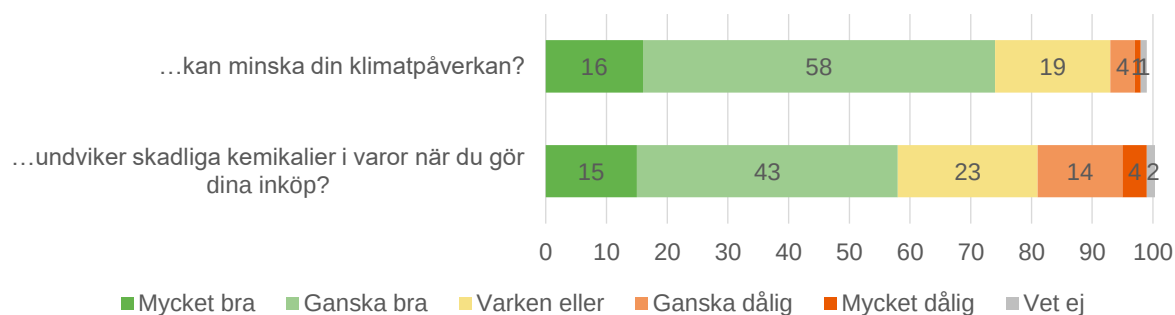
Stockholmarna fick även en fråga om hur viktigt de tycker att det är för miljön att en som enskild person utför vissa handlingar. Den handling som flest stockholmare tycker är ganska eller mycket viktig är att sortera och lämna avfall till återvinning. Den åtgärd som stockholmarna i lägst utsträckning tycker är ganska eller mycket viktig är att laga, låna, hyra eller köpa begagnat istället för att köpa nytt.

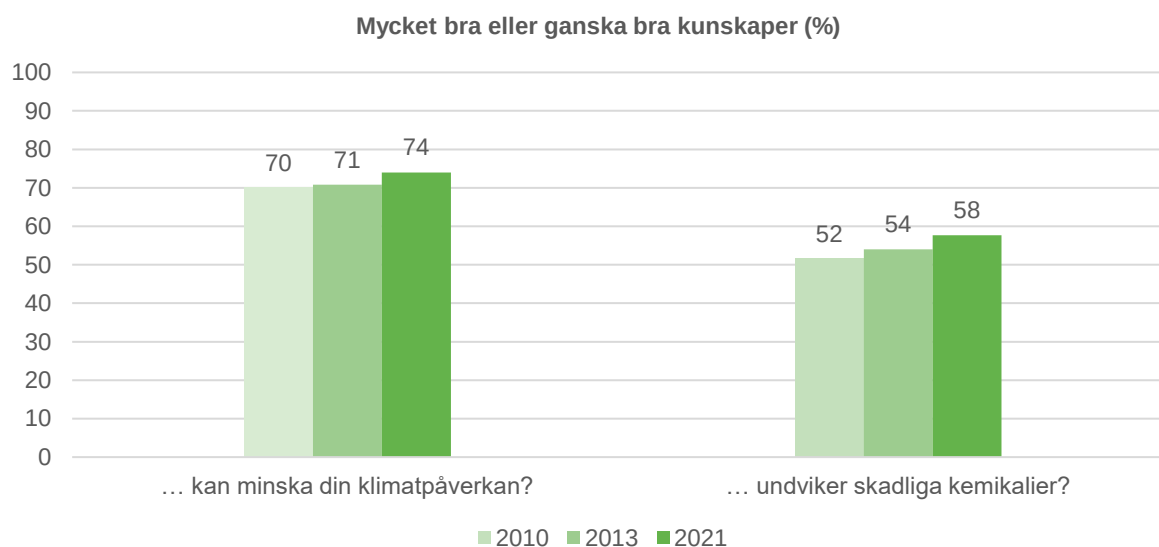
I ett historiskt perspektiv syns en viss minskning över tid i andelen som tycker att det är mycket eller ganska viktigt att spara energi som enskild person. År 2007 var det 89 procent som svarade ganska eller mycket viktigt på denna fråga, som sedan sjönk till 85 procent. Övriga frågor visar en stabil eller fluktuerande trend, med undantag från andelen som tycker att det är mycket viktigt eller ganska viktigt att handla miljömärkta varor. På den senare frågan syns en positiv trend från 2010 där fler tycker att det är viktigt att handla miljömärkt.

Kunskap och oro

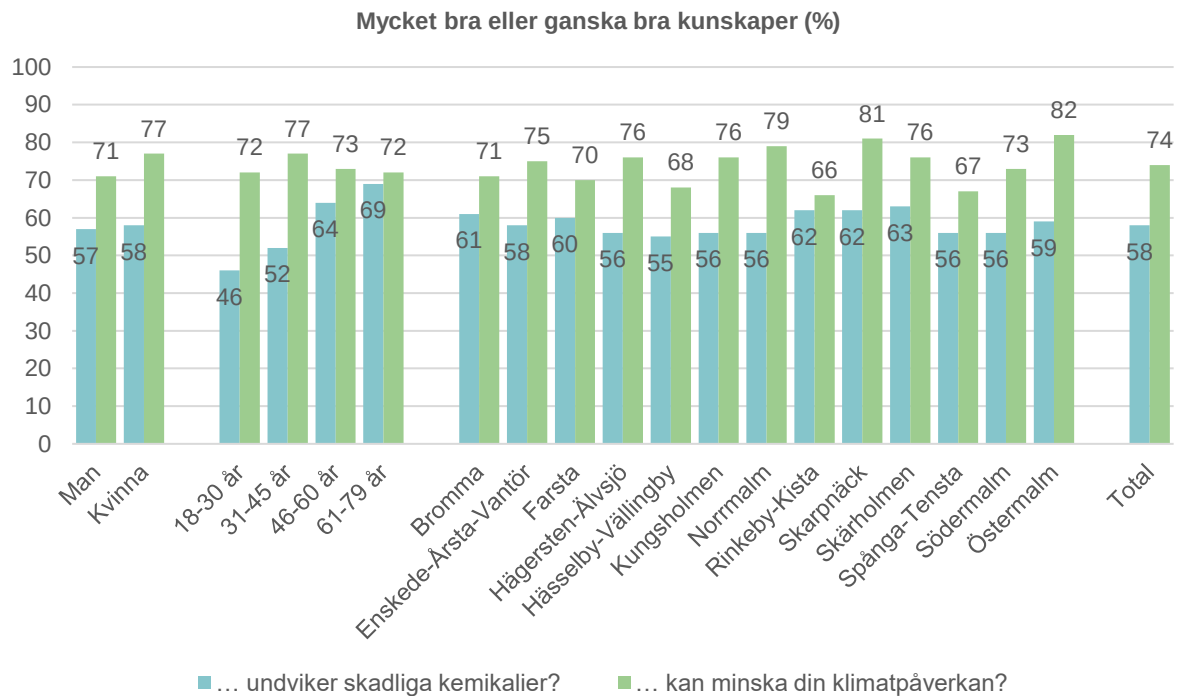
Fråga 7: Har du bra eller dåliga kunskaper om hur du... (%)

Stockholmarna ombads även att bedöma sina kunskaper kring hur de undviker skadliga kemikalier vid inköp samt hur de kan minska sin klimatpåverkan. Mer än hälften tycker att de har ganska bra kunskap om hur de kan minska sin klimatpåverkan men färre upplever att de har denna kunskapsnivå gällande skadliga kemikalier.

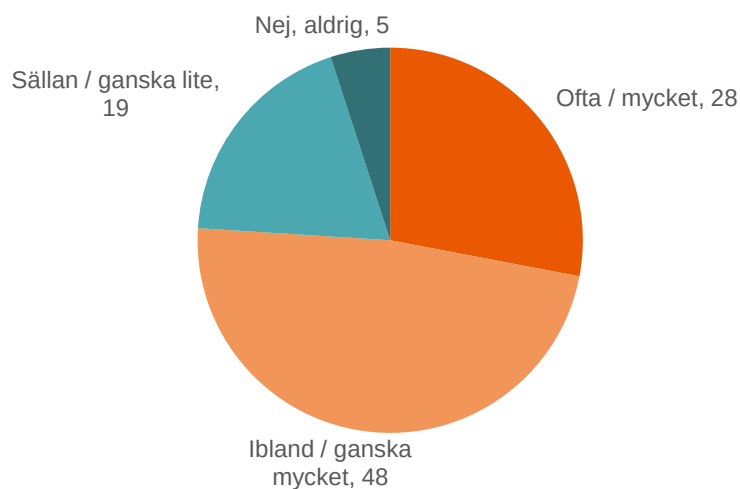

För båda frågor syns en ökning i andelen som tycker att deras kunskaper är mycket eller ganska bra, där den främsta ökningen skett kring hur de undviker skadliga kemikalier vid inköp.

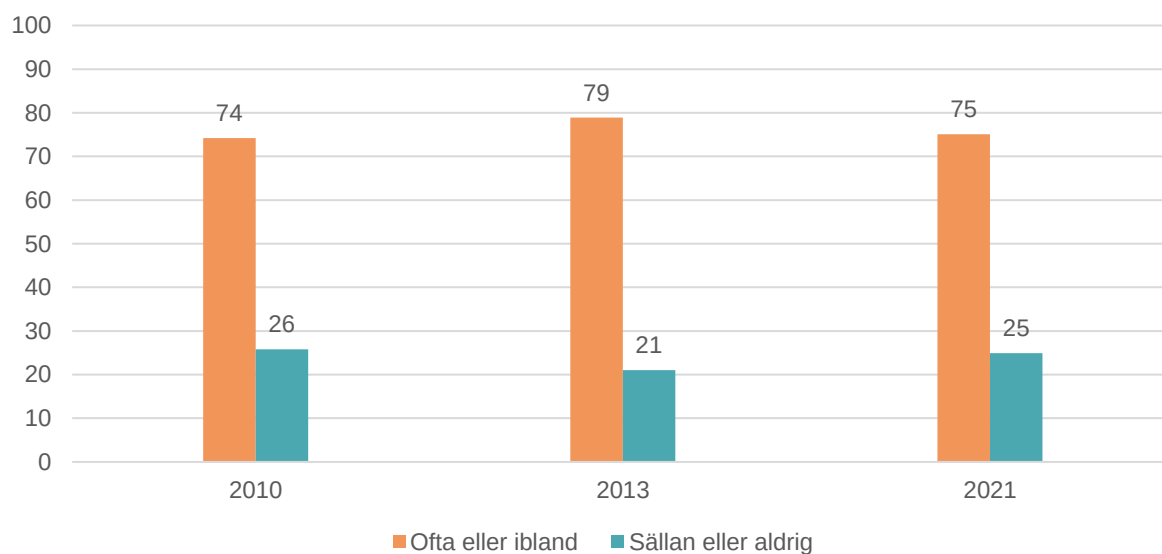

Äldre personer upplever sig ha större kunskap gällande undvikande av skadliga kemikalier, där andelen som säger sig ha mycket eller ganska bra kunskaper ökar stadigt över ålderskategorier. Boende i Bromma, Farsta, Rinkeby-Kista, Skarpnäck och Skärholmen sticker ut något angående sin upplevda kunskap om att undvika skadliga kemikalier. Kunskapen om hur en enskild person minskar klimatpåverkan är större hos kvinnor än män, och fluktuerar mellan stadsdelsområden. Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby sticker ut något i att i lägre utsträckning anse sig ha mycket eller ganska goda kunskaper.

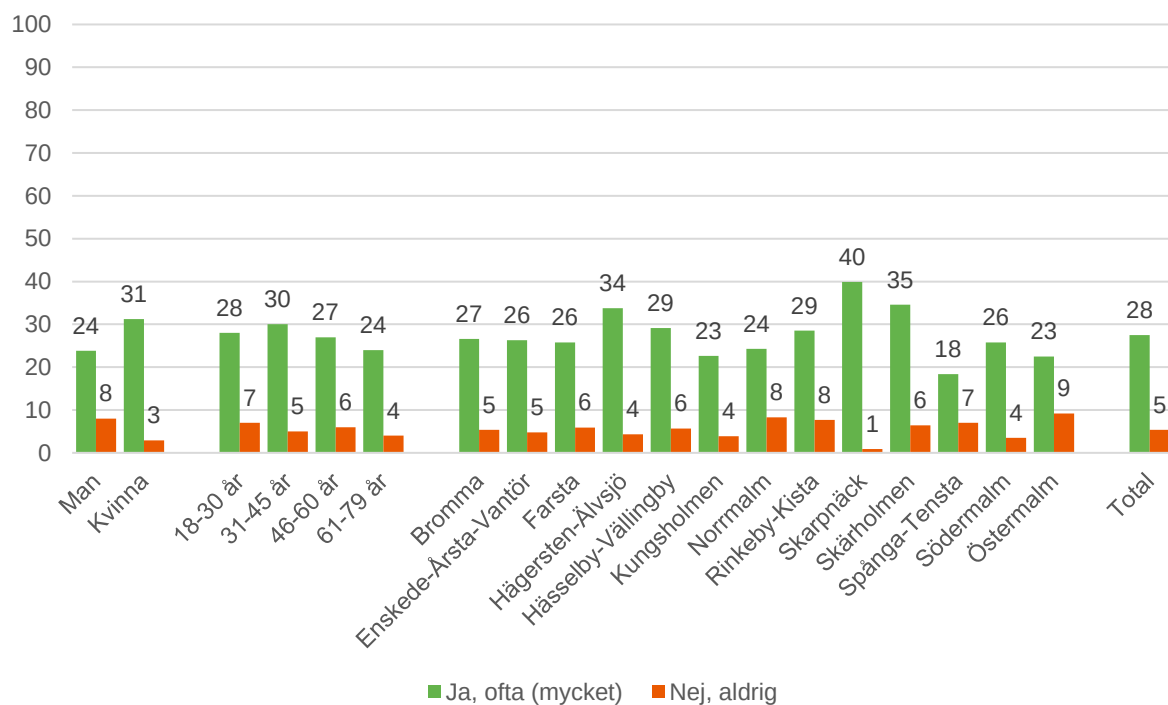
Fråga 8: Oroar du dig för miljöproblemen och den framtida klimat- och miljöutvecklingen? (%)

Enkäten innehöll även en fråga om hur mycket miljöproblem och den framtida klimat- och miljöutvecklingen orsakar oro. På denna fråga svarar en klar majoritet av stockholmarna att de i någon utsträckning oroas av detta. Ungefär tre fjärdedelar av de som har svarat menar att de oroar sig ofta eller ibland (mycket eller ganska mycket).

Ur ett historiskt perspektiv varierar andelen som svarat att de oroar sig ofta eller ibland, men har minskat sedan 2013. Även andelen som sällan eller aldrig oroar sig har ökat sedan 2013.

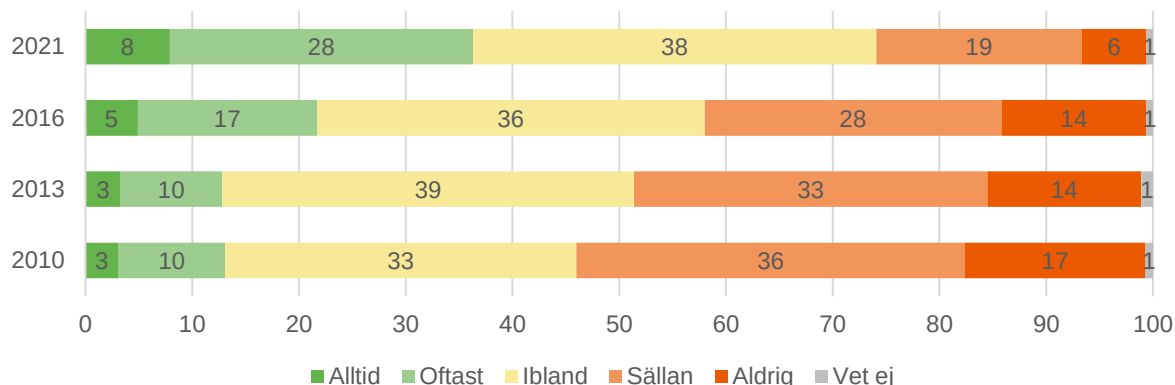

Sett till de olika nedbrytningskategorierna visar diagrammet ovan att kvinnor oroar sig mer än män. Bland ålderskategorierna är stockholmarna i åldern 31-45 år de som oroar sig mest medan den äldsta kategorin oroar sig minst. Bland de olika stadsdelarna är stockholmarna i Skarpnäck de som i störst utsträckning oroar sig ofta medan Spånga-Tensta är de som i lägst utsträckning oroar sig ofta.

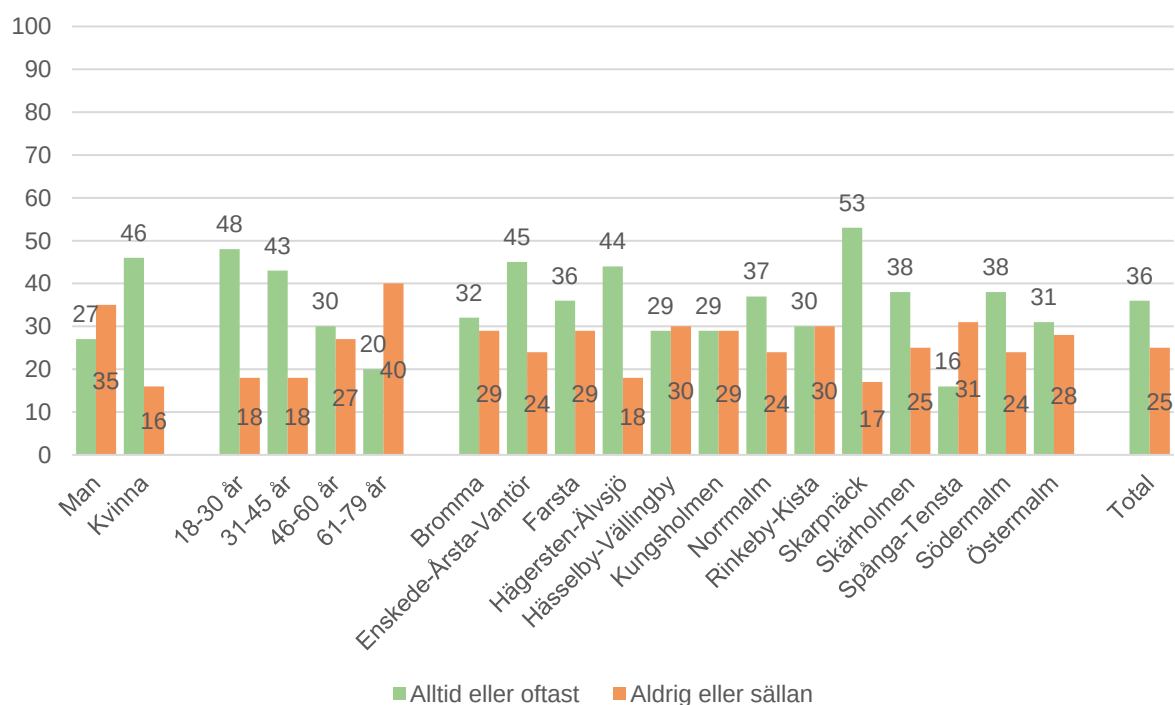

Konsumtion

Fråga 9: Hur ofta är dina huvudmåltider vegetariska, d.v.s. innehåller ej kött, fisk, skaldjur, fågel eller vilt? (%)

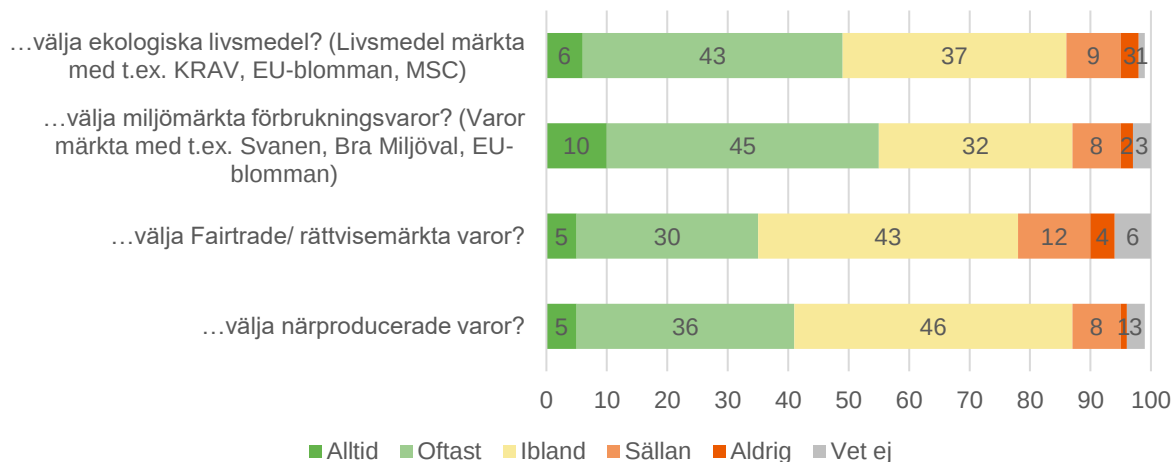

Stockholmarnas vana att äta vegetariskt har ökat med tiden. Sedan 2010 har andelen som alltid eller oftast äter vegetariskt ökat från en relativt liten andel (13 %) till mer än en tredjedel av de svarande (36 %). Under samma period har andelen som aldrig eller sällan äter vegetariskt halverats.

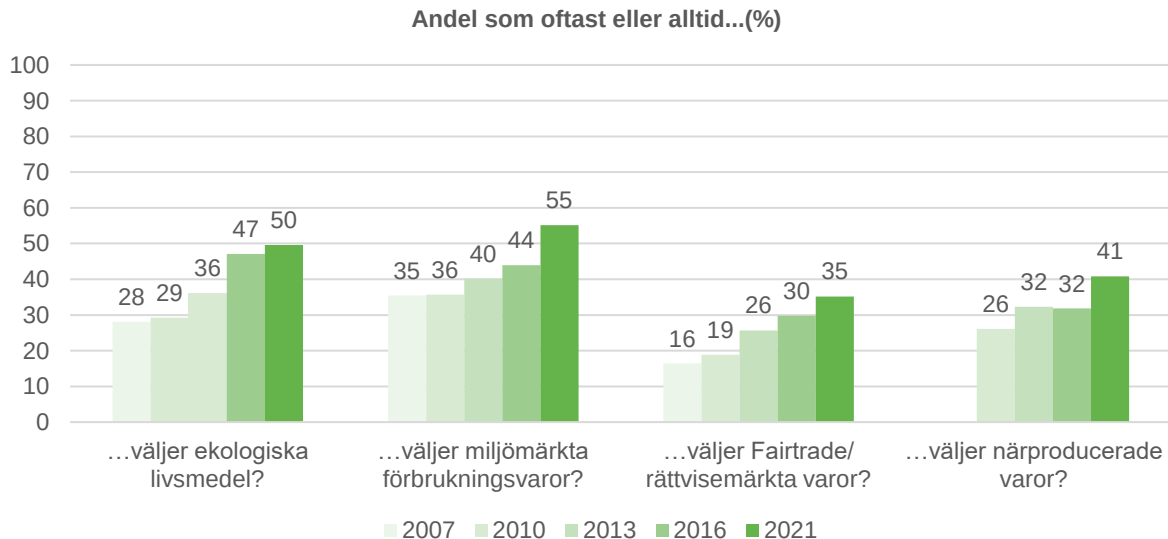

Tydliga skillnader syns mellan män och kvinnor kring vegetarisk kost, där 46 procent kvinnor svarat att de alltid eller oftast äter vegetariska huvudmåltider. Samma siffra för män är 27. Det är mer än dubbelt så vanligt för män att aldrig eller sällan äta vegetariska mål, jämfört med kvinnor. En högre ålder hänger tydligt ihop med en minskning i hur ofta stockholmarna äter vegetarisk mat, där knappt hälften i gruppen 16–30 år alltid eller oftast äter vegetariskt, jämfört med en femtedel av gruppen 61-79 år. Det varierar stort mellan stadsdelar, där Skarpnäck sticker ut som att oftast äta vegetariskt.

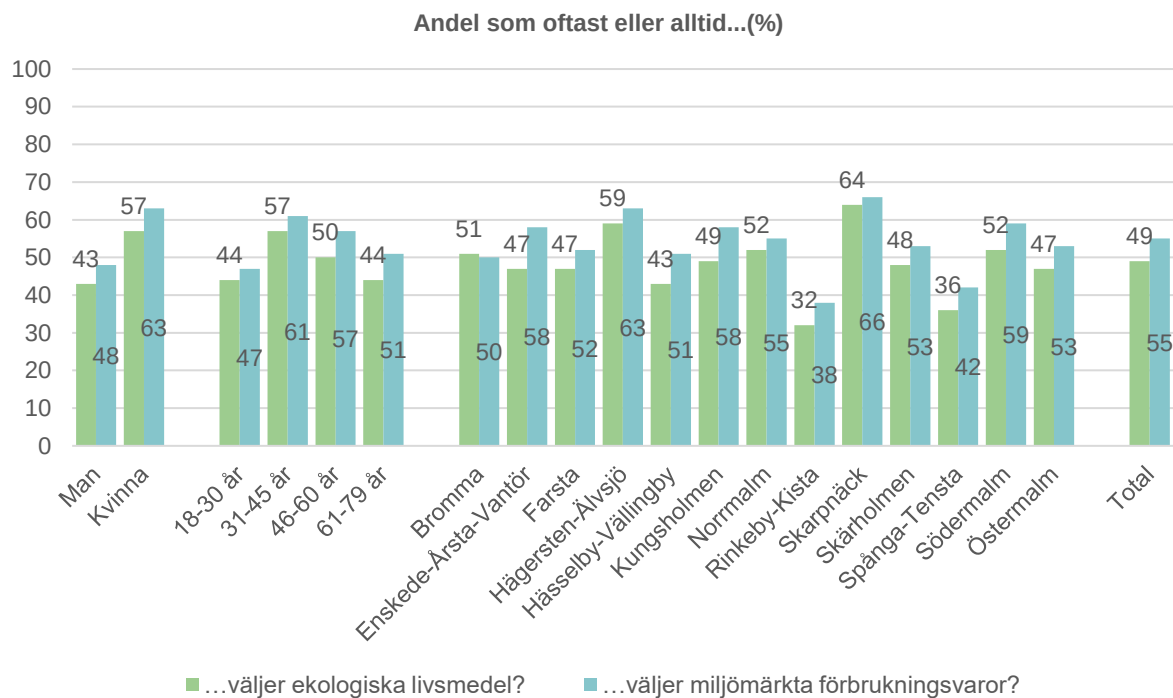
Fråga 10: När du handlar dagligvaror brukar du då... (%)

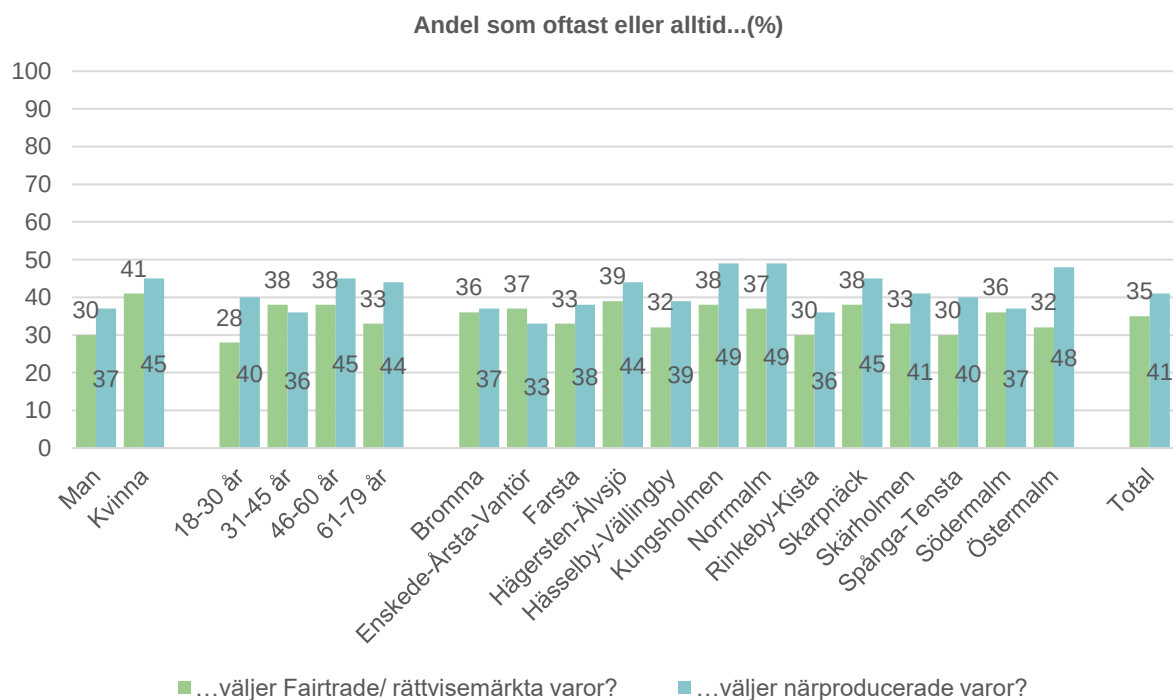
I enkäten fick respondenterna även svara på hur ofta de gör vissa val när de handlar dagligvaror. Det som flest stockholmare oftast eller alltid gör är att välja miljömärkta förbrukningsvaror samt ekologiska livsmedel. Det valet som lägst andel gör ofta eller alltid är att välja Fairtrade/rättvisemärkta varor.

Frekvensen av dessa val har förändrats över tid och samtliga har ökat markant från 2010. Jämfört med mätningen som gjordes 2016 har andelen stockholmare som alltid eller oftast väljer miljömärkta förbrukningsvaror samt närproducerade varor ökat mest.

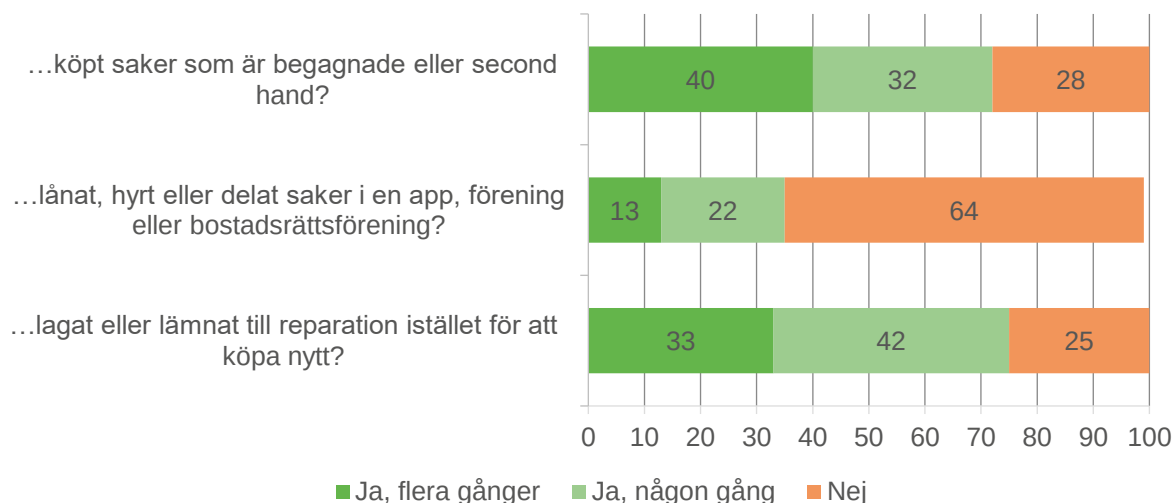

Liknande mönster uppträder för frågorna om ekologiska livsmedel och miljömärkta varor vid jämförelse med olika kategorier av respondenter. Andelen som alltid eller oftast köper ekologiska livsmedel är högre bland kvinnor, och samma gäller för miljömärkta varor. Liknande bild syns för båda frågor gällande ålder, där respondenter i åldern 31-45 år i högre grad köper ekologiska och miljömärkta varor jämfört med yngre, men att detta sedan sjunker i högre åldrar. En rimlig förklaring är att köpkraften ökar mellan de två yngsta kategorierna, men att andra generationsrelaterade faktorer framträder vid högre åldrar. Överlag är frågorna lika över stadsdelar, och varierar. Rinkeby-Kista sticker dock ut som att ligga lägst i andel som alltid eller oftast köper ekologiska eller miljömärkta varor.

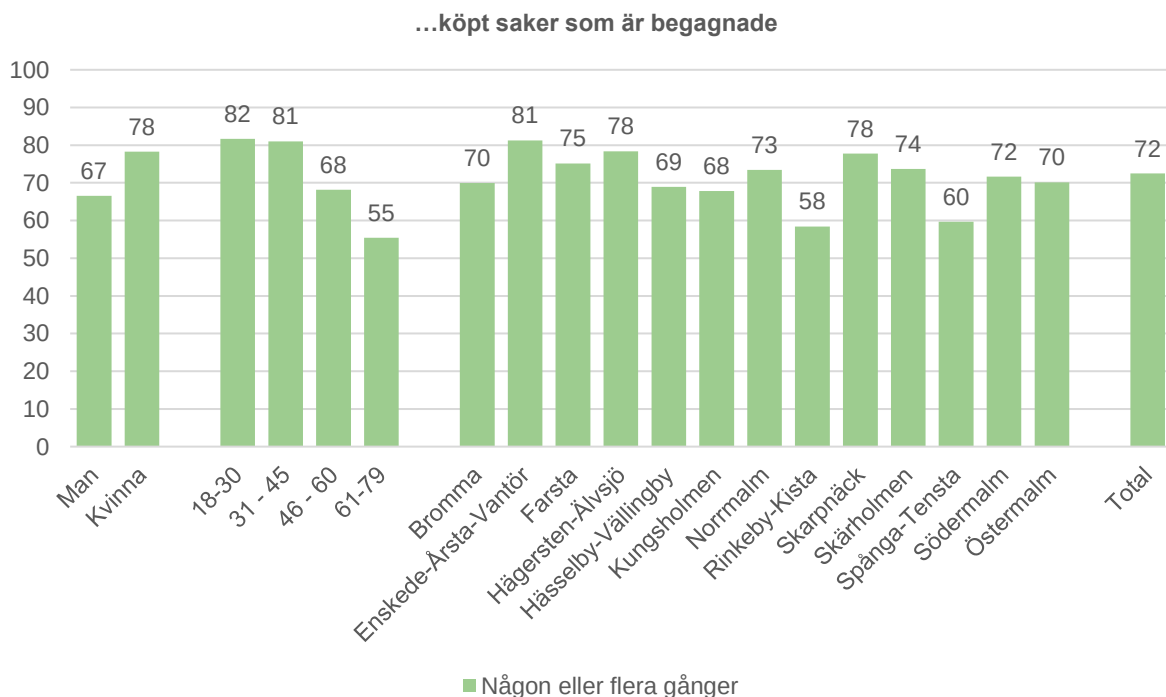
För frågorna kring hur ofta stockholmarna väljer Fairtrade/rättvisemärkt och närproducerat, är svaren relativt liknande för både frågor, vid jämförelse mellan kategorier. Kvinnor svarar i högre grad än män att de alltid eller oftast köper Fairtrade/rättvisemärkt eller närproducerat. För Fairtrade/rättvisemärkt köper yngre och äldre respondenter mer sällan denna typ av varor, medan högre ålder hänger samman med att oftare köpa närproducerat. För Fairtrade/rättvisemärkt ligger Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta lägst. Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm ligger högst gällande hur ofta de köper närproducerat.

Fråga 11: Har du gjort något av följande de senaste 12 månaderna? (%)

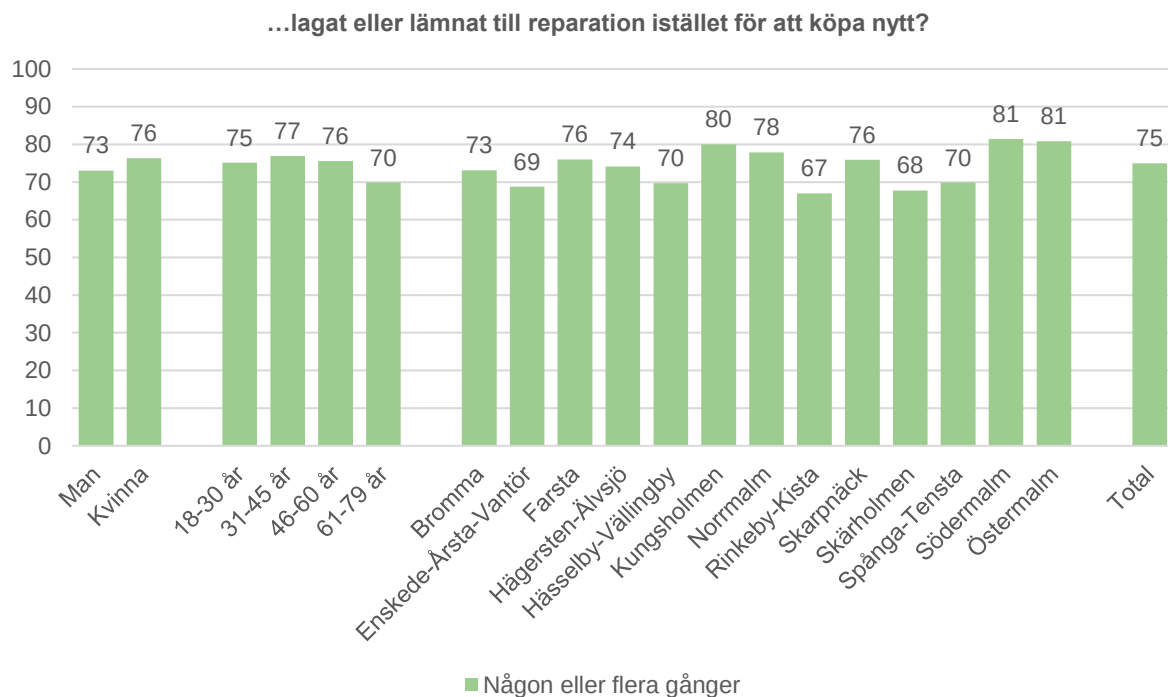

I enkäten fick respondenterna även svara på om de köper begagnat, lånar, hyr eller lagar istället för att köpa nytt. T.ex. kläder, leksaker, verktyg, möbler, hushållsapparater, dator/mobil/elektronik eller cykel.

Det vanligaste av dessa aktiviteter är att laga eller lämna till reparation istället för att köpa nytt samt köpa begagnat, där något fler har köpt begagnat flera gånger de senaste tolv månaderna. Att låna, hyra eller dela saker är betydligt mer ovanligt.

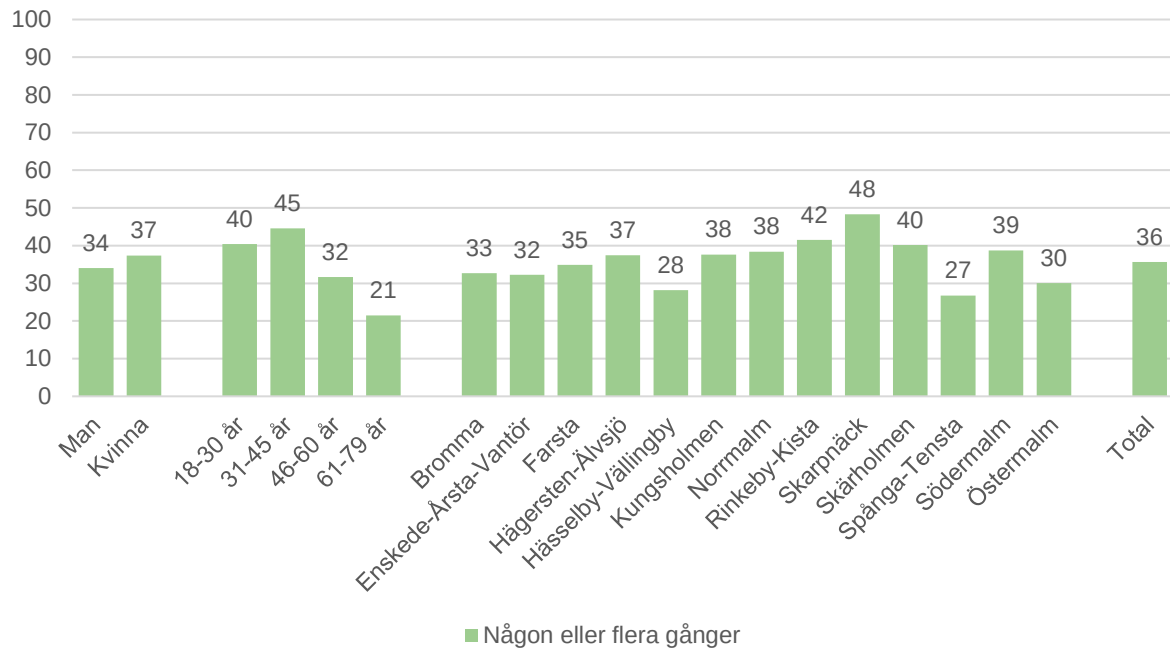
Kvinnor köper begagnat i högre utsträckning än män, och unga köper oftare begagnat än äldre. Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta sticker ut med lägst andel som någon eller flera gånger köpt begagnat de senaste tolv månaderna.

En stor majoritet av stockholmarna svarar att de någon gång eller flera gånger de senaste tolv månaderna lagat eller lämnat till reparation istället för att köpa nytt. Denna andel är i nivå med de som köpt begagnat eller second hand.

Det är mindre tydliga skillnader mellan grupper vad gäller att laga eller lämna till reparation, jämfört med att köpa begagnat. De äldsta stockholmarna lagar eller reparerar i lägre utsträckning än yngre.

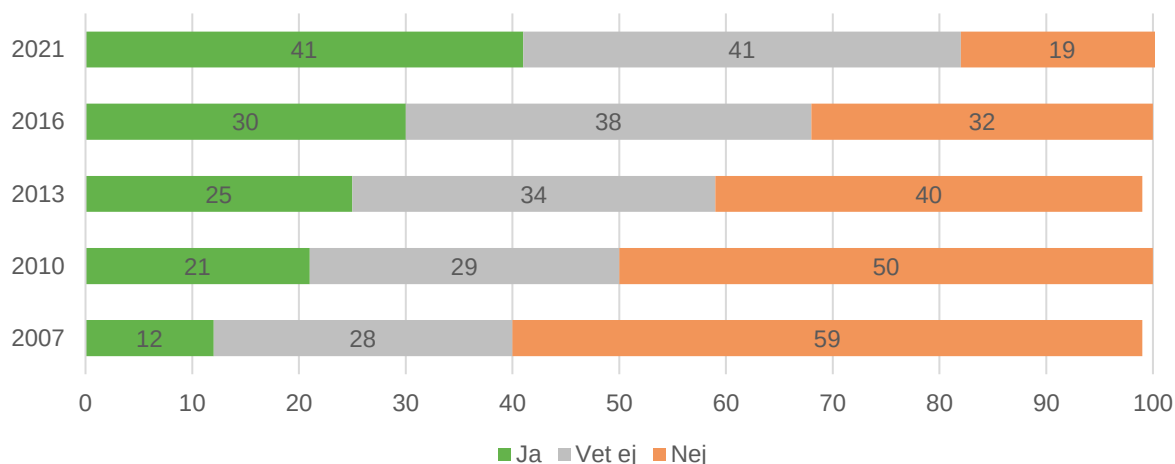
...lånat, hyrt eller delat saker i en app, förening eller bostadsrättsförening?

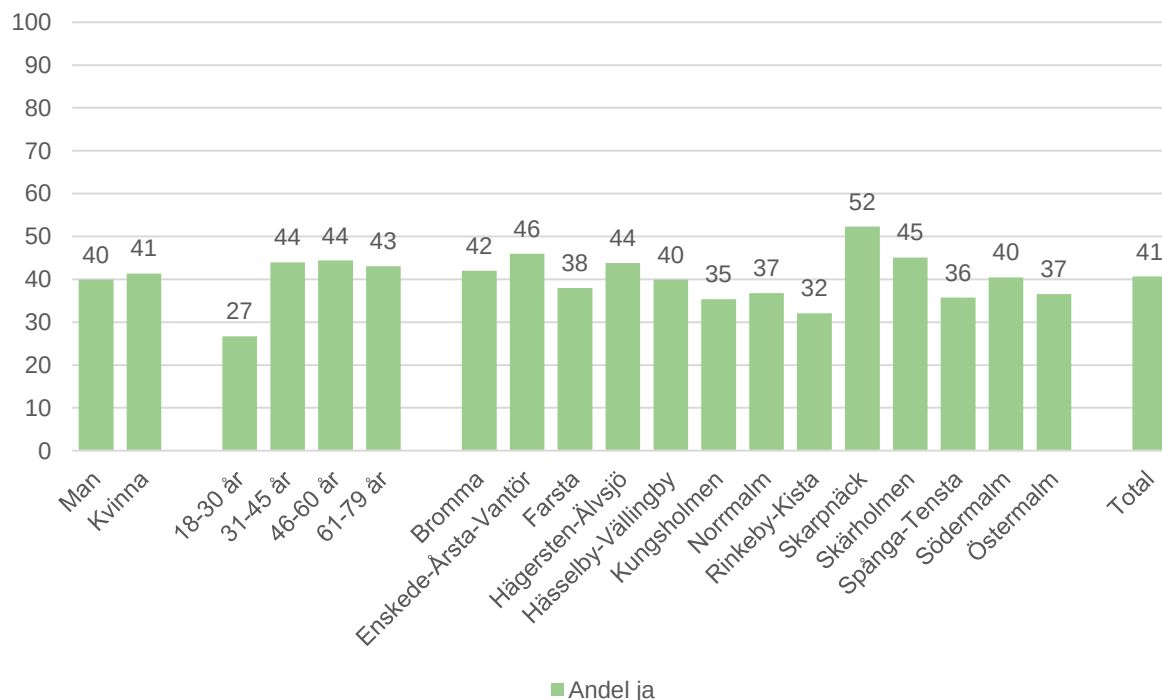
Att låna, hyra eller dela saker är betydligt mer ovanligt än att köpa begagnat, eller lämna till reparation. Äldre stockholmare lånar, hyr eller delar saker i lägre utsträckning än yngre. Skarpnäck sticker ut bland stadsdelar, där nästan hälften svarat att de lånat, hyrt eller elat saker minst någon gång de senaste tolv månaderna.

Energi

Fråga 12: Har du/ditt hushåll beställt miljömärkt el av ert energibolag? (%)

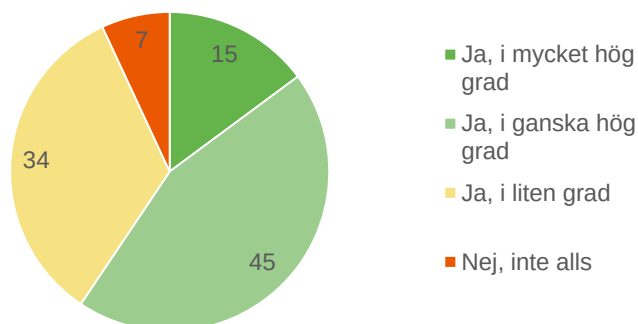

På frågan om ens hushåll har beställt miljömärkt el av sitt energibolag svarar 41 % av stockholmarna ja. Sett till den föregående mätningen är detta en relativt stor ökning jämfört med utvecklingen mellan övriga föregående mätningar.

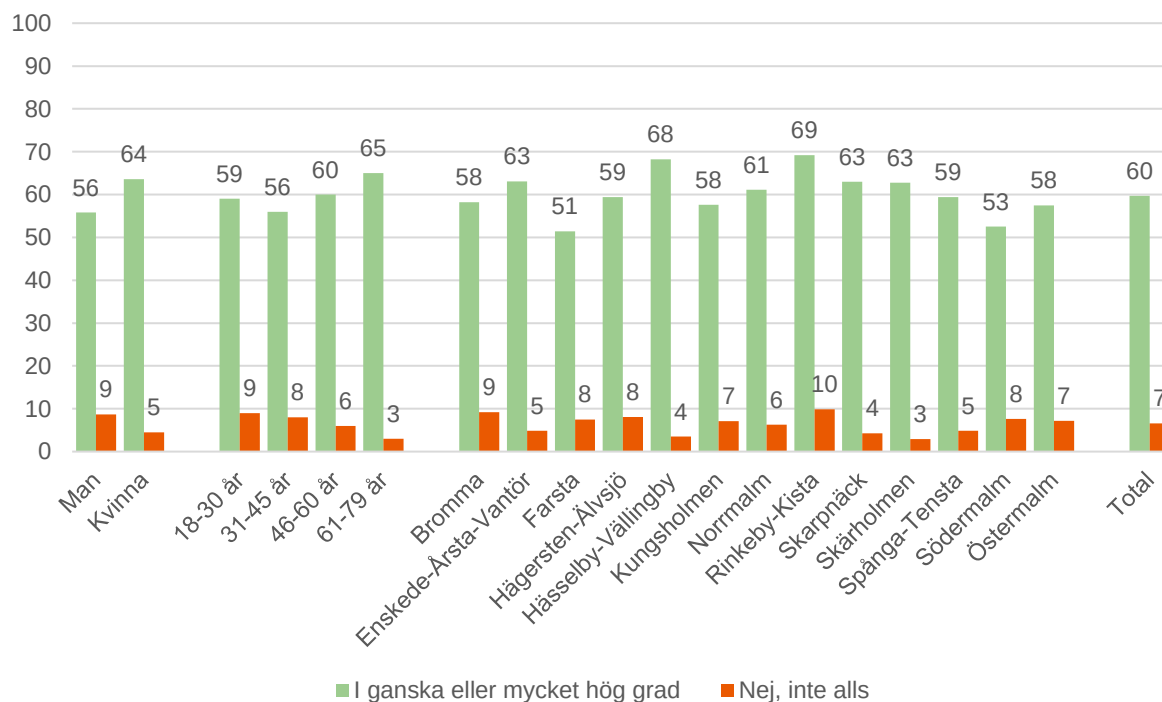

Den yngsta åldersgruppen har en klart mindre andel som beställt miljömärkt el. Skarpnäck utmärker sig med den högsta andelen som beställt miljömärkt el.

Fråga 13: Försöker ni i ert hushåll att spara energi i bostaden? (%)

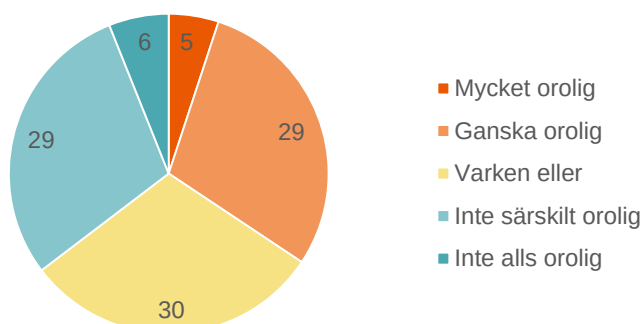
En klar majoritet av stockholmarna försöker i någon utsträckning att spara energi i bostaden. 6 av 10 uppger att de i hög grad eller ganska hög grad sparar energi i sin bostad.

Undersökningen visar att kvinnor samt de äldre ålderskategorierna i högre grad sparar energi i bostaden jämfört med män och yngre. Jämförelsen mellan de olika stadsdelarna visar att Rinkeby-Kista och Hässelby-Vällingby har störst andel som svarar att de i ganska eller mycket hög grad sparar energi i bostaden. De stadsdelar som har lägst andel är Farsta och Södermalm.

Kemikalier

Fråga 14: I vilken utsträckning är du orolig för att varor kan innehålla skadliga kemikalier som påverkar din hälsa? (%)

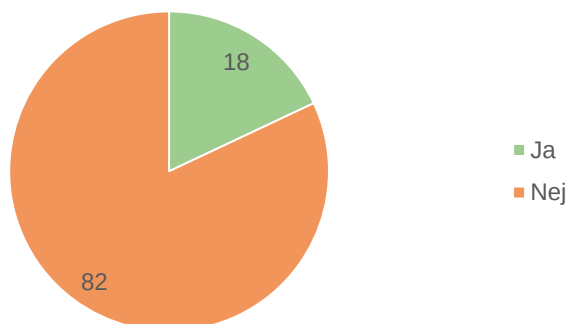

Stockholmarnas oro för att varor kan innehålla skadliga kemikalier som påverkar hälsan är varierande. En dryg tredjedel är ganska eller mycket oroliga, lika många är inte särskilt eller inte alls oroliga.

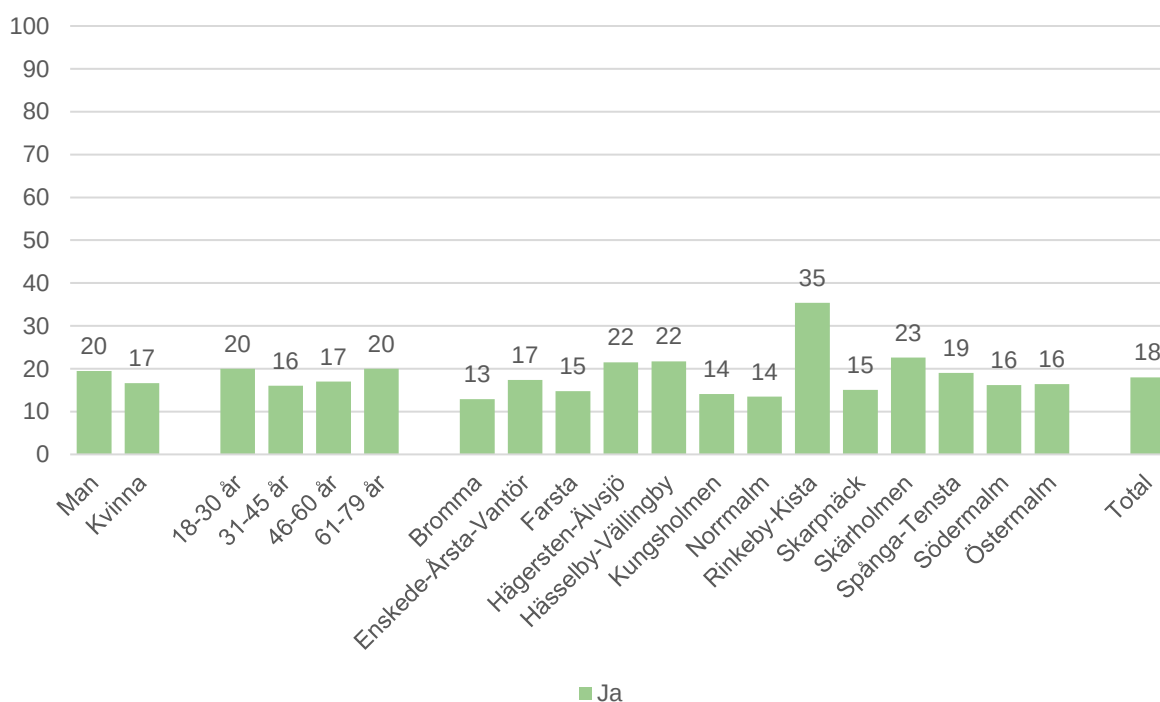

Kvinnor är mer oroliga än män för att varor innehåller skadliga kemikalier. Bland åldersgrupperna är de relativt lika, förutom den yngsta åldersgruppen som är mindre orolig. Bland de olika stadsdelarna är det framförallt Rinkeby-Kista och Skärholmen som sticker ut bland de som uppger att de är oroliga. Lägst andel oroliga är det i Spånga-Tensta, Norrmalm, Östermalm och Södermalm.

Fråga 15: Som konsument har du rätt att få veta om en vara innehåller vissa särskilt farliga ämnen. Har du använt dig av den rättigheten vid något tillfälle? (%)

Stockholmarna fick även frågan om de någon gång har använt sig av konsumenträtten att få veta om en vara innehåller vissa särskilt farliga ämnen. På denna fråga svarade en knapp femtedel ja.

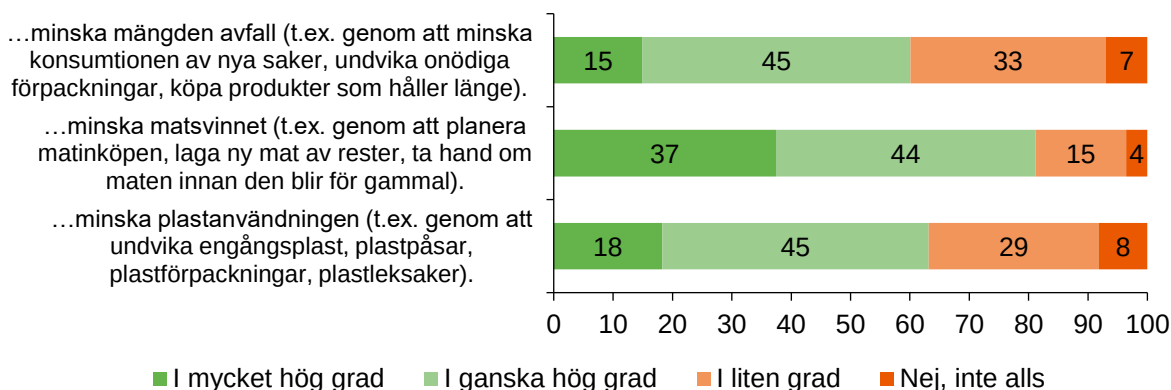

I nedbrytningarna av svaren syns det att det är ungefär lika många män som kvinnor som har använt sig av denna rätt. Sett till de olika stadsdelarna sticker Rinkeby-Kista ut betydligt i hur många som uppger sig ha använt denna rätt, med en långt större andel som har svarat ja än någon annan stadsdel.

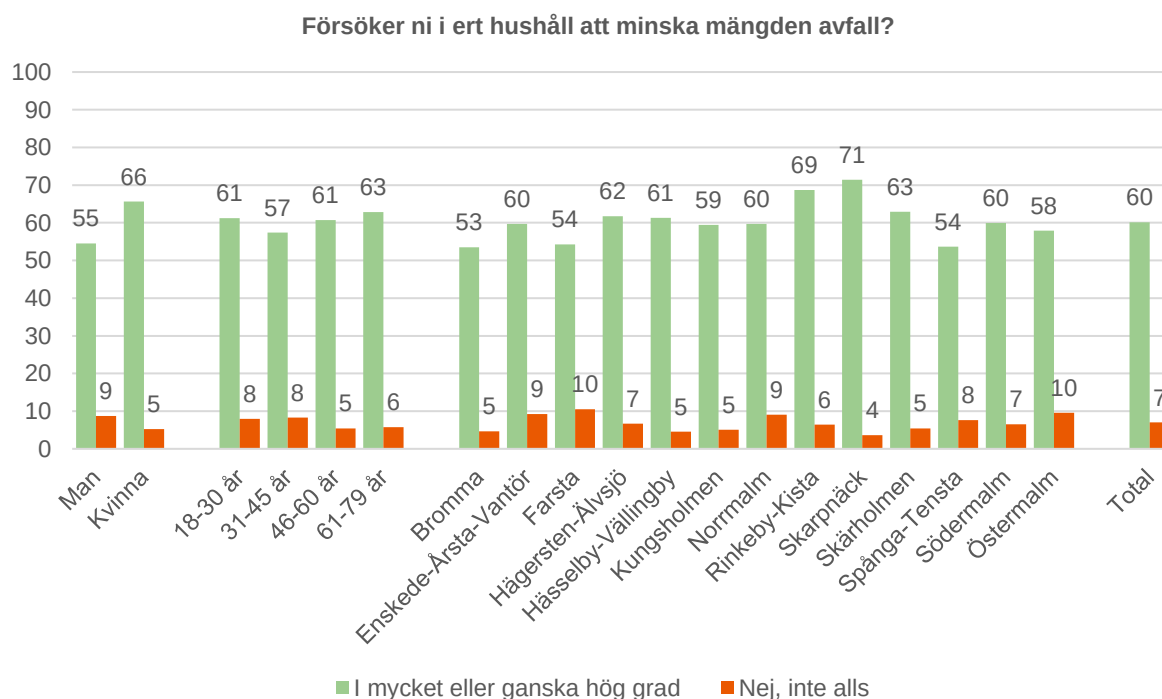

Avfall

Fråga 16: Försöker ni i ert hushåll att... (%)

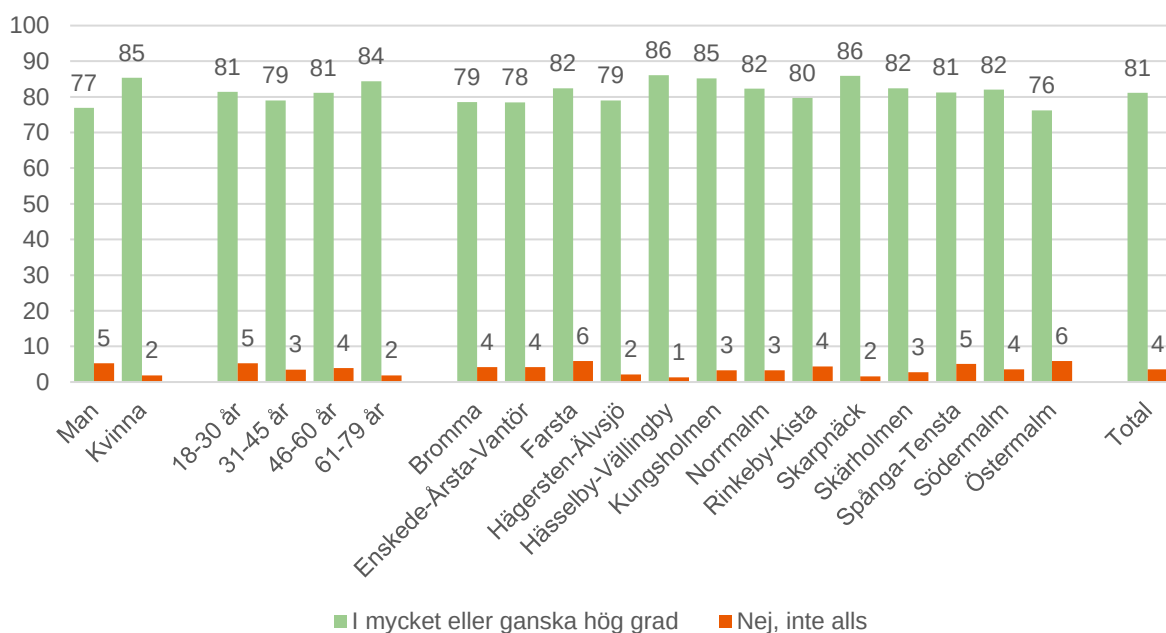

Stockholmarna fick även svara på några frågor om hur de minskar mängden avfall. Svaren visar att många i ganska eller mycket hög grad försöker att minska sitt matsvinn.

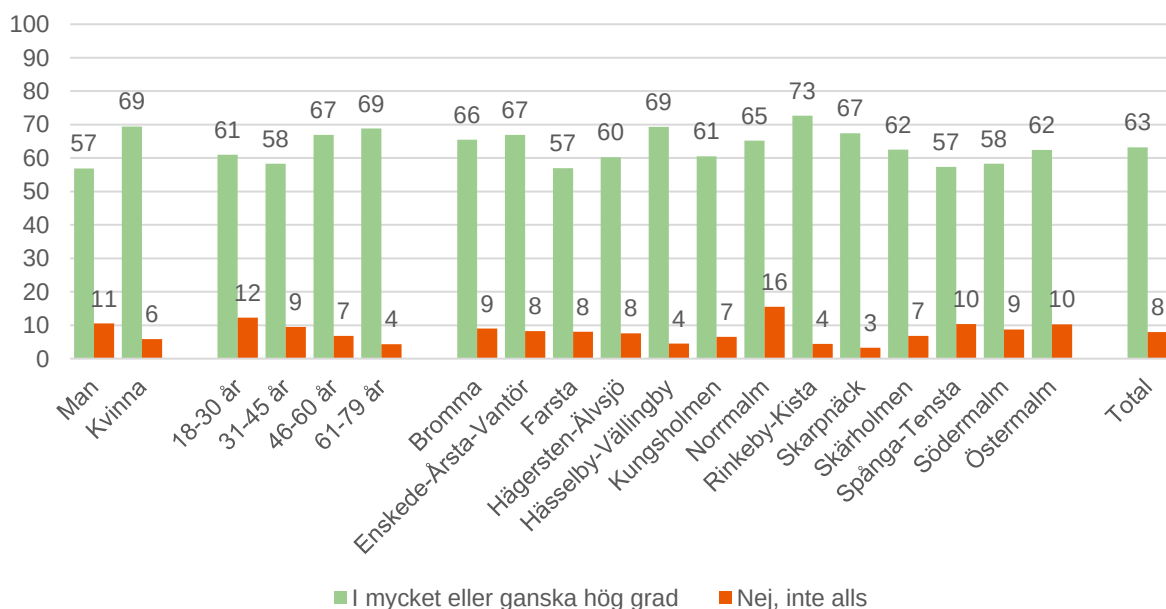
Sex av tio stockholmare försöker i mycket eller ganska hög grad att minska mängden avfall. Kvinnor är mer benägna att i mycket eller ganska hög grad försöka minska sitt avfall. För stadsdelarna är resultaten relativt lika varandra, men Rinkeby-Kista och Skarpnäck sticker ut genom högre andelar.

Försöker ni i ert hushåll att minska matsvinnet?

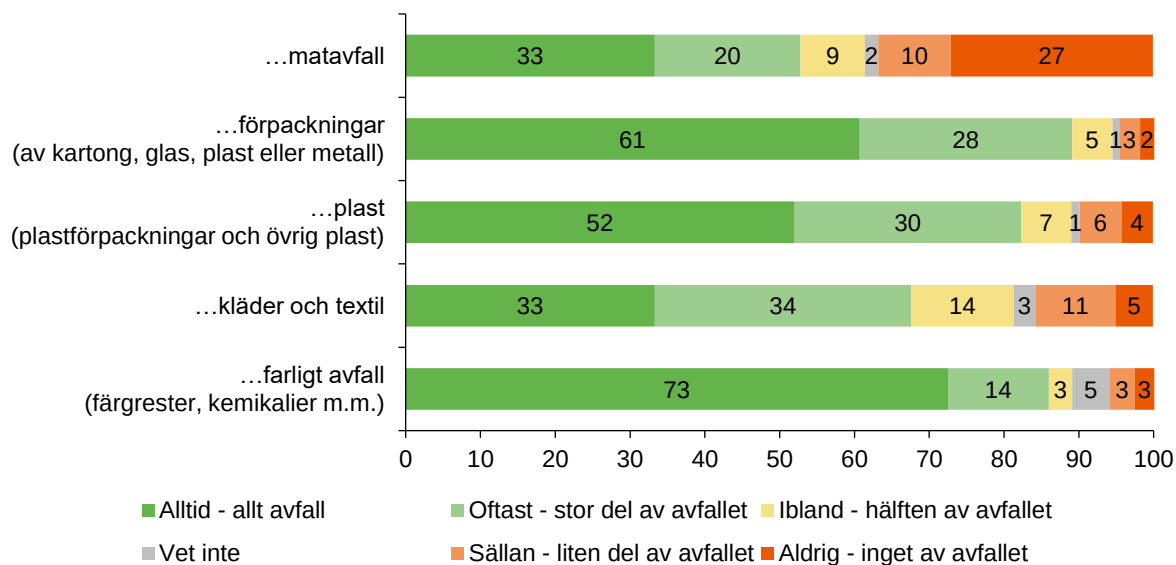
Svaren visar att många i ganska eller mycket hög grad försöker att minska sitt matsvinn, med över fyra femtedelar av svaren. Kvinnor försöker i högre grad att minska matsvinnet. Något fler äldre försöker minska sitt matsvinn, medan siffrorna ser relativt lika ut över stadsdelarna. Hässelby-Vällingby, Kungsholmen och Skarpnäck sticker ut något med högre andelar som svarat att de i mycket eller ganska hög grad försöker minska sitt matsvinn.

Försöker ni i ert hushåll att minska plastanvändningen?

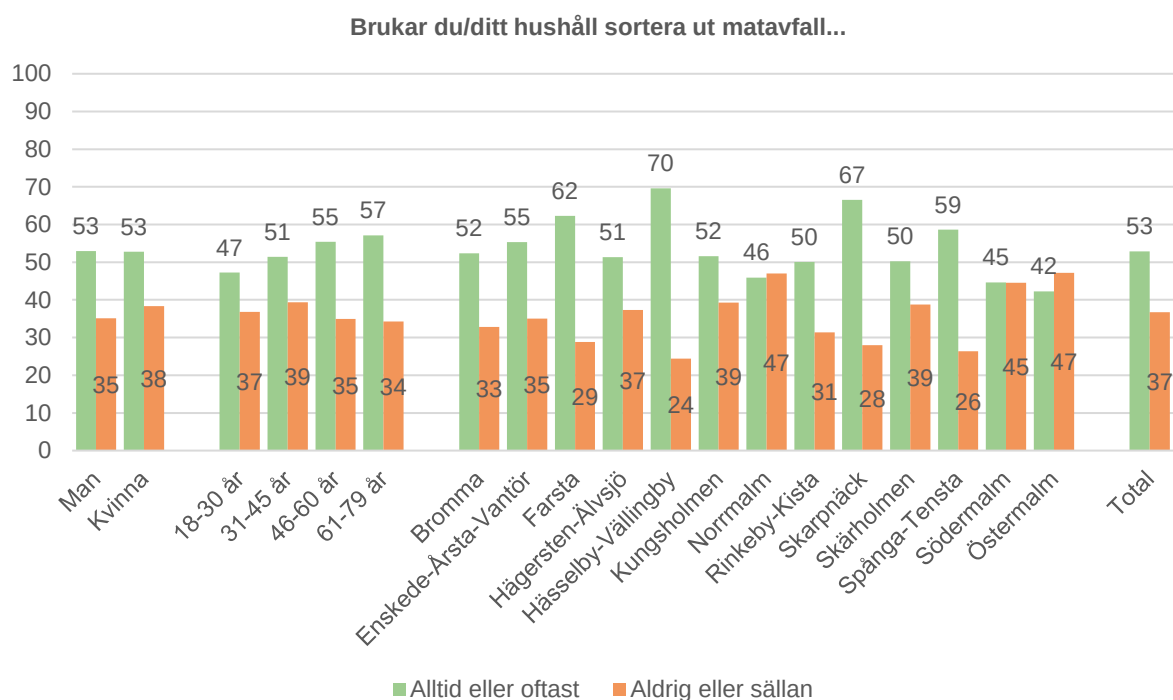

Andelen som försöker att minska plastanvändningen är stor, där drygt sex av tio uppger att de i mycket eller ganska hög grad försöker minska sin plastanvändning. Kvinnor och äldre respondenter uppger att de i högre grad försöker minska sin plastanvändning. Mellan stadsdelar är svaren varierande. Normalm sticker ut något genom en högre andel som svarat att de inte alls försöker minska sin plastanvändning.

Fråga 17: Brukar du/ditt hushåll sortera ut följande avfall för återvinning eller återanvändning? ... (%)

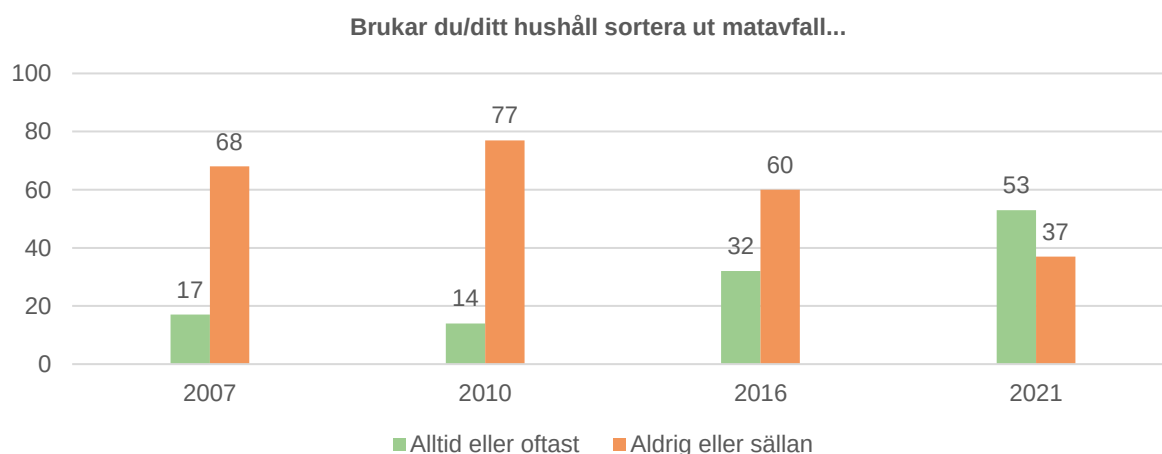

Angående vilken typ av avfall som stockholmarna sorterar ut är farligt avfall och förpackningar det vanligaste. Båda dessa avfallsslag har en hög andel som alltid sorterar ut avfallet. Det avfallsslag som är minst vanligt att sortera ut är matavfall. På denna fråga svarar 27 % att de aldrig sorterar ut matavfall. Utöver matavfall är även kläder och textil mindre vanligt att sortera ut.

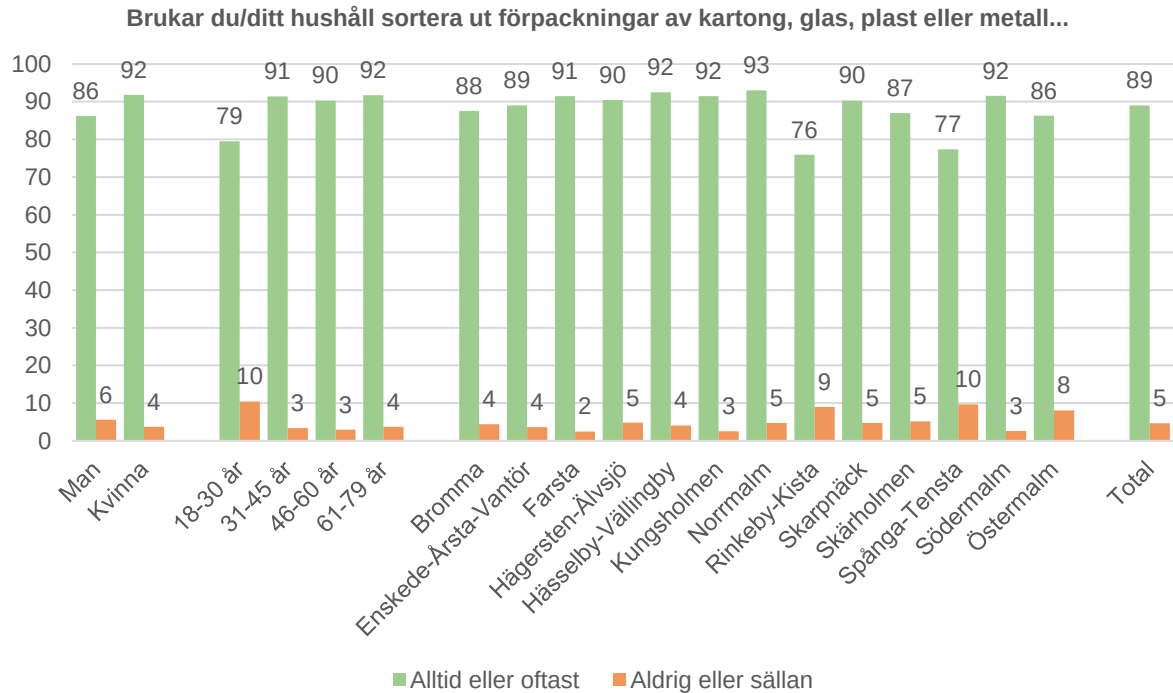

En dryg majoritet av stockholmarna svarar att de alltid eller oftast sorterar ut matavfall för återvinning.

Till skillnad från frågan för återvinning av plast, ligger män och kvinnor lika angående sortering av matavfall. Äldre respondenter sorterar i något högre utsträckning sitt matavfall, och svaren varierar stort mellan stadsdelar. Östermalm sticker ut som att i lägst andel sorterar matavfall, medan Hässelby-Vällingby och Skarpnäck utmärker sig som högst. Skillnaden mellan dessa stadsdelar är hög, 30 procentenheter. I Norrmalm och Östermalm är det fler som säger sig aldrig eller sällan sortera ut matavfallet, än de som säger sig göra det alltid eller oftast.

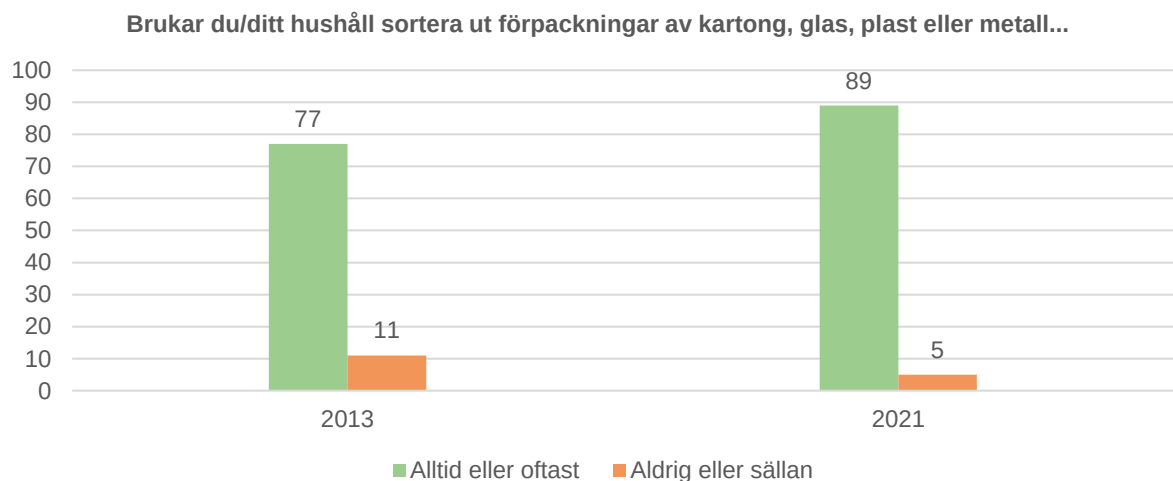

Över tid har andelen ökat stort för de som alltid eller oftast sorterar ut matavfall, med knappt en femtedel 2007 till drygt hälften i den senaste mätningen.

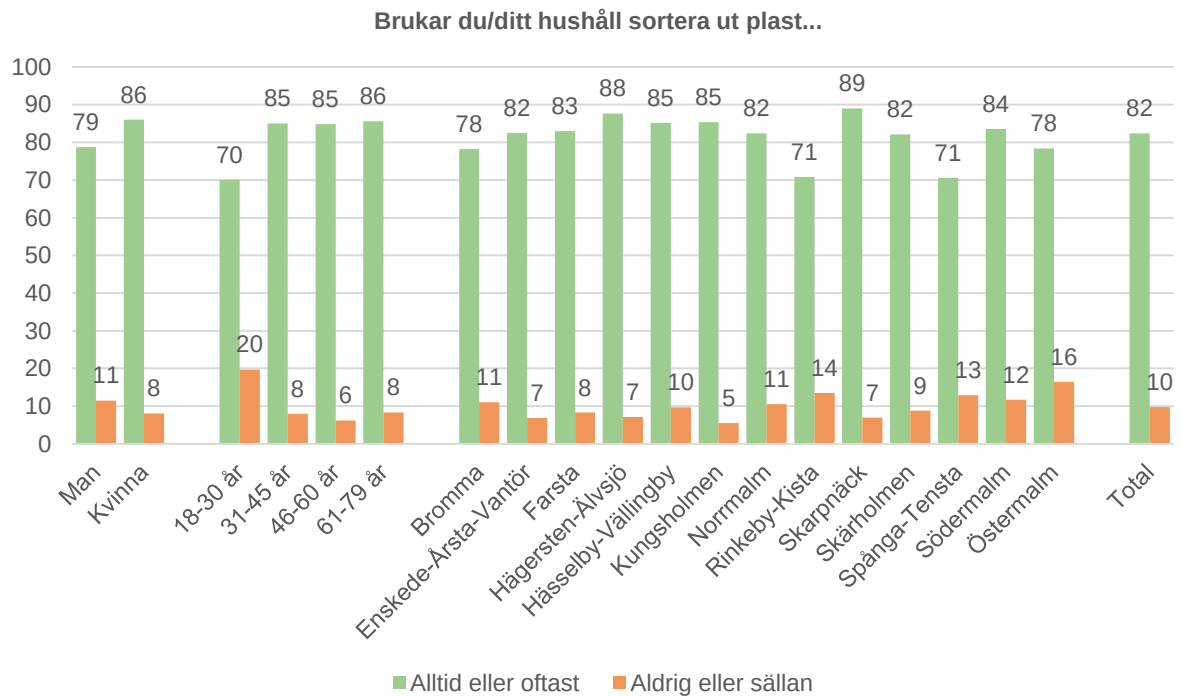

Knappt nio av tio stockholmare sorterar ut förpackningar av kartong, glas, plast eller metall.

Kvinnor och äldre respondenter sorterar i högre grad ut förpackningar. Vid jämförelse mellan stadsdelar ligger resultatet lika, förutom för Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta som sticker ut med lägst andel. Dock ligger andelarna högt för dessa två stadsdelar, med andelar över tre fjärdedelar för båda.

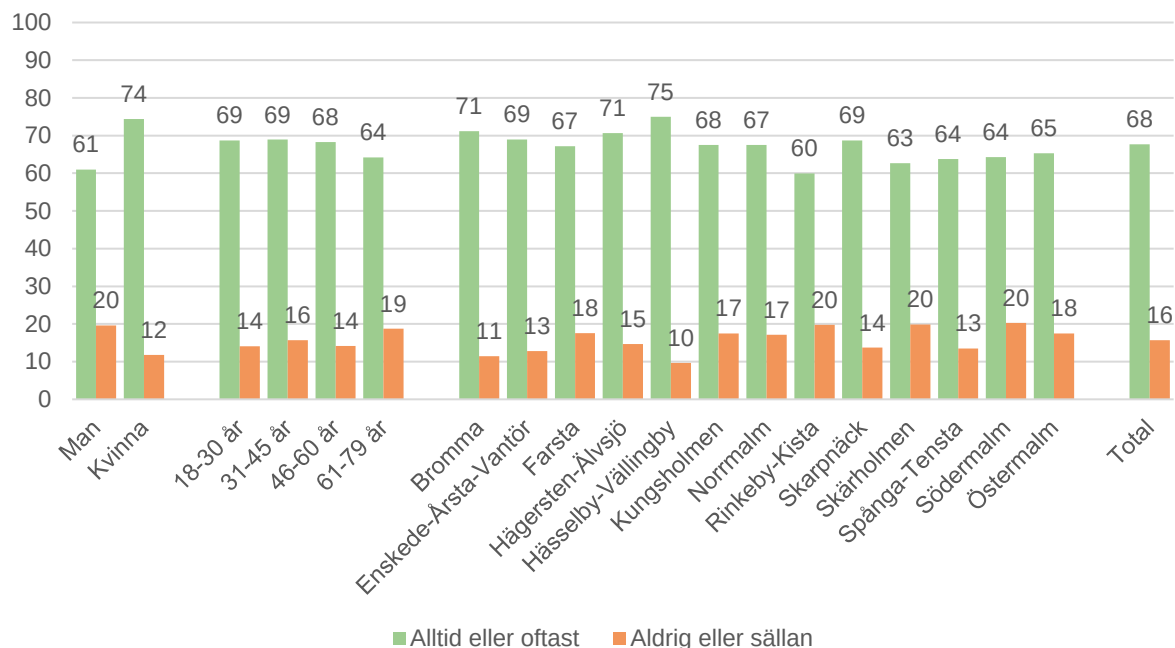
Över tid har andelen ökat som i hög grad sorterar ut förpackningar, från höga nivåer 2013 på knappt åtta av tio stockholmare.

En stor andel, mer än åtta av tio stockholmare, sorterar alltid eller oftast ut plast för återvinning.

Män och yngre respondenter sorterar i lägre grad ut plast där yngre sticker ut genom att i högre grad aldrig eller sällan sortera ut plast. Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta visar en lägre andel vid jämförelse över stadsdelar. Samtliga kategorier ligger högt.

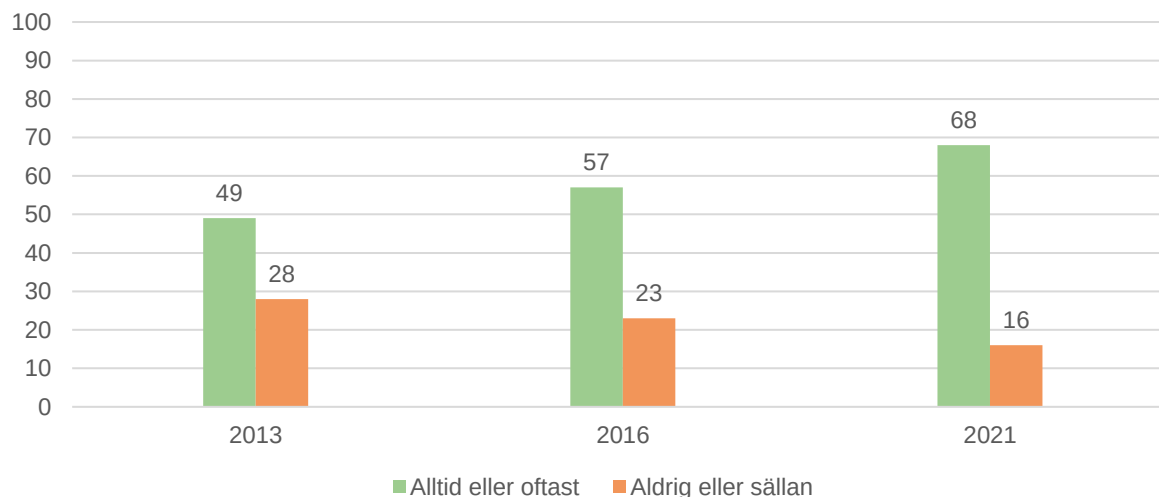
Brukar du/ditt hushåll sortera ut kläder och textil...

Knappt sju av tio stockholmare sorterar alltid eller oftast ut kläder och textil för återvinning.

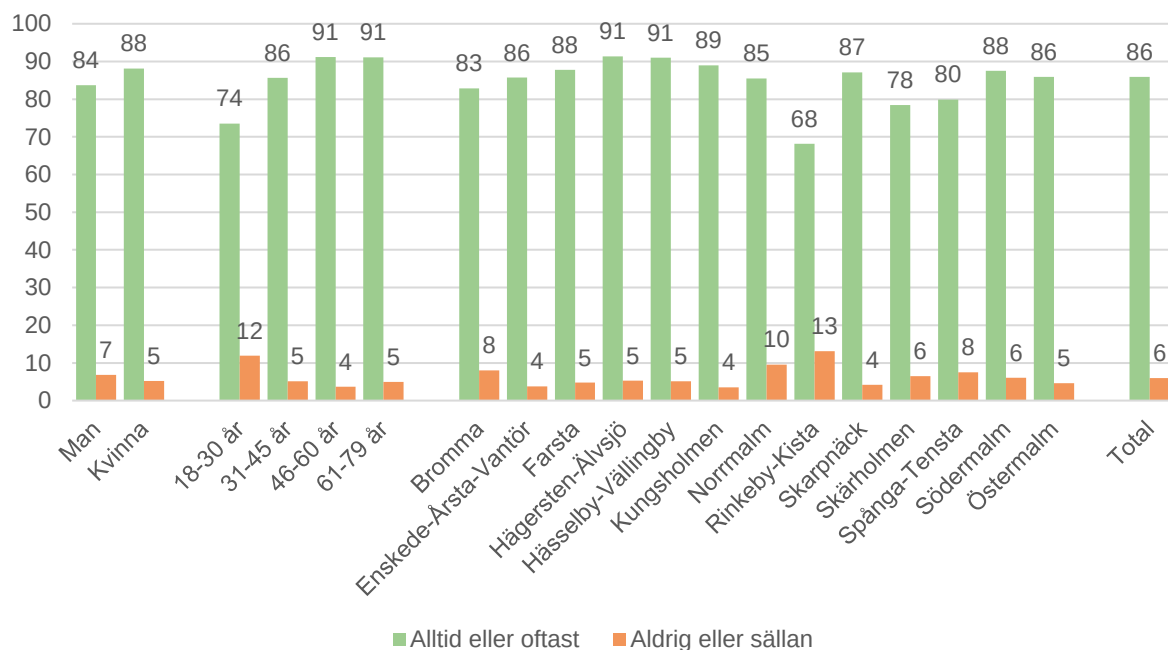
Kvinnor är mer benägna att sortera ut kläder och textil, medan andelen ligger stabil över åldersgrupper. Rinkeby-Kista sticker ut något som att i lägst grad vara benägna att återvinna textil och kläder.

Brukar du/ditt hushåll sortera ut kläder och textil...

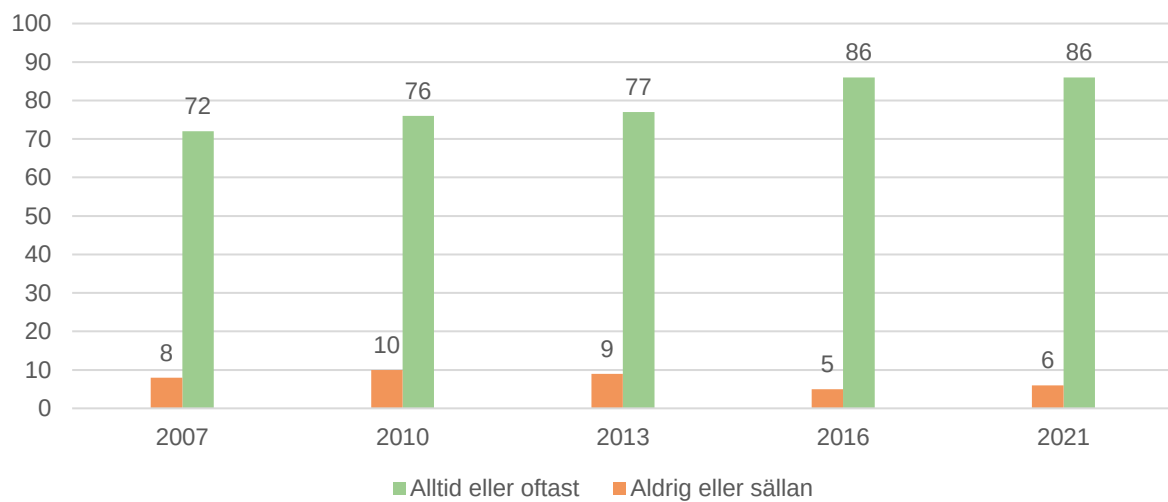
Över tid ökar stadigt andelen som sorterar ut kläder och textil för återvinning, från knappt hälften 2013 till knappt sju av tio i senaste mätningen. Jämfört med 2013 har andelen som aldrig eller sällan sorterar ut dessa föremål sjunkit med nästan hälften.

Brakar du/ditt hushåll sortera ut farligt avfall...

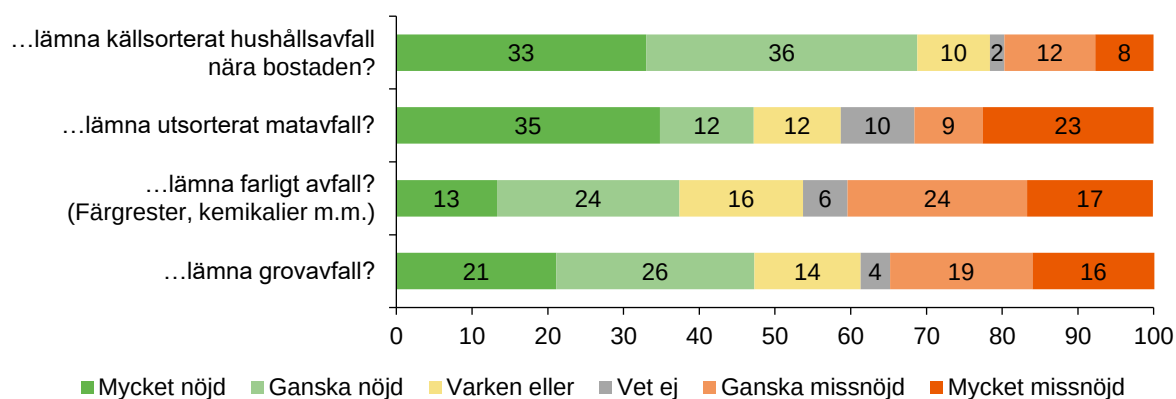
Mellan åtta och nio av tio stockholmare sorterar alltid eller oftast ut farligt avfall. Överlag ligger alla kategorier högt, och könsskillnaden är låg. Äldre stockholmare är mer benägna att sortera ut farligt avfall, och Rinkeby-Kista sticker klart ut med att ha lägst andel som alltid eller oftast sorterar farligt avfall.

Brakar du/ditt hushåll sortera ut farligt avfall...

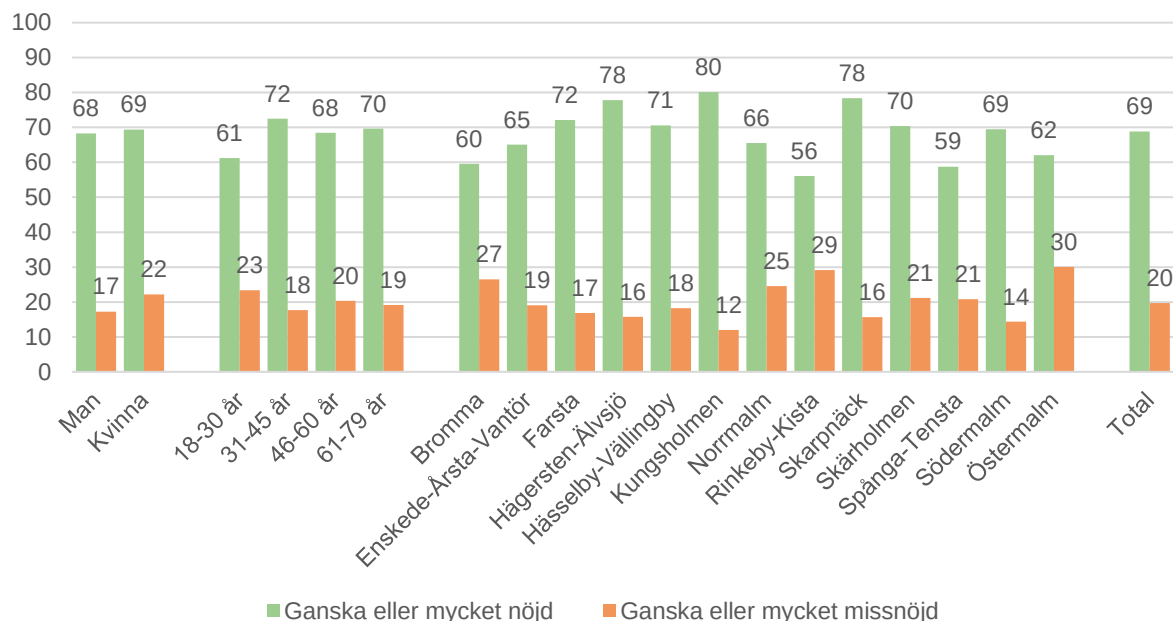
Över tid ses en stadig ökning av andelen som i hög grad sorterar ut farligt avfall.

Fråga 18: Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheterna att... (%)

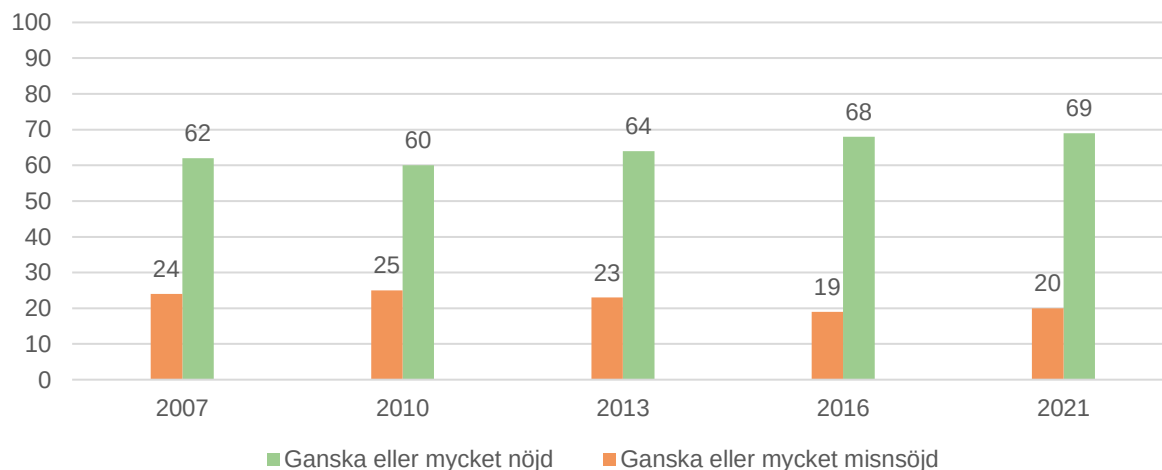
Stockholmarna tillfrågades även om vad de tycker om möjligheterna att lämna in olika typer av avfall. Svaren visar att det finns en relativt god nöjdhet med möjligheten att lämna källsorterat hushållsavfall och att den avfallstyp där nöjdheten med möjligheterna för att lämna in är lägst är farligt avfall.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna källsorterat hushållsavfall?

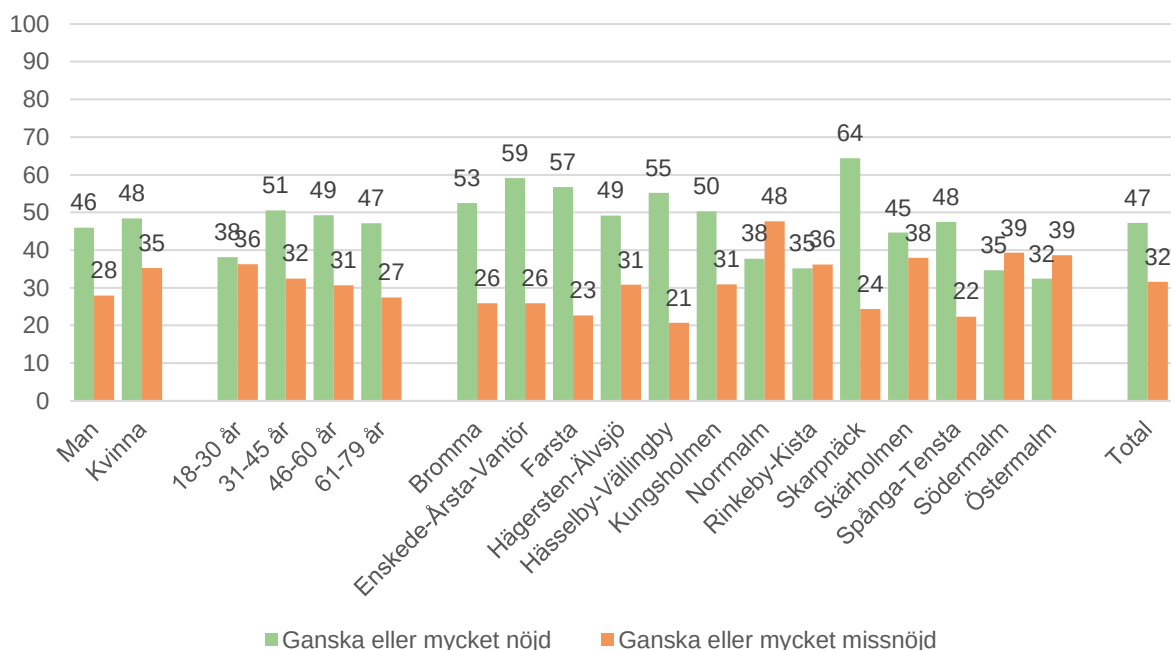
Cirka sju av tio stockholmare är nöjda med sina möjligheter att lämna källsorterat avfall. Vid jämförelse mellan stadsdelar uppvisar Rinkeby-Kista den lägsta nöjdheten. Högst ligger Kungsholmen, Hägersten-Älvsjö och Skarpnäck, vilka ligger ungefär 20 procentenheter högre än de med lägst nöjdhet.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna källsorterat hushållsavfall?

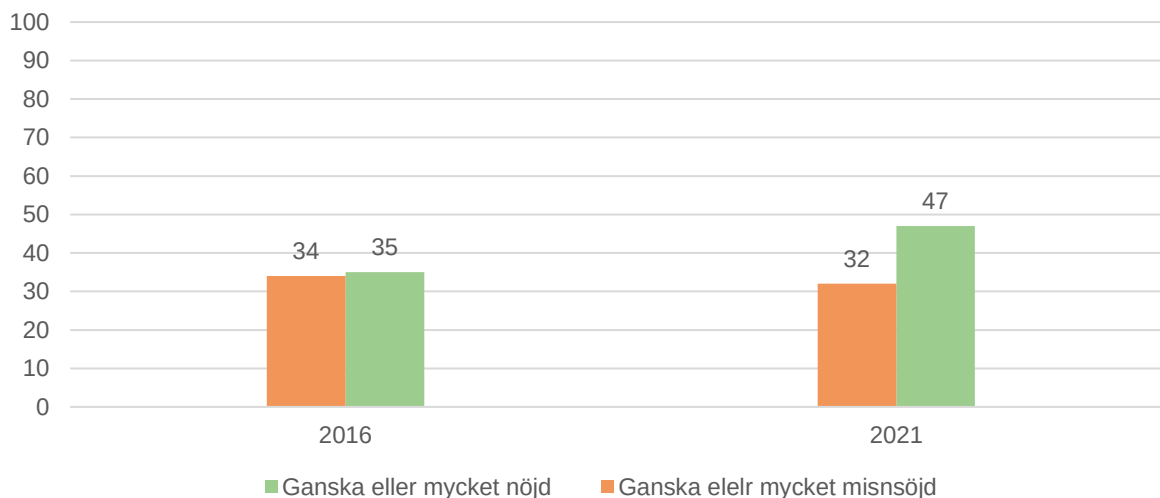
Nöjdheten med möjligheten att lämna källsorterat avfall har ökat något från tidigare mätningar. Missnöjet har samtidigt minskat något, från cirka en fjärdedel till en femtedel från 2007.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna utsorterat matavfall?

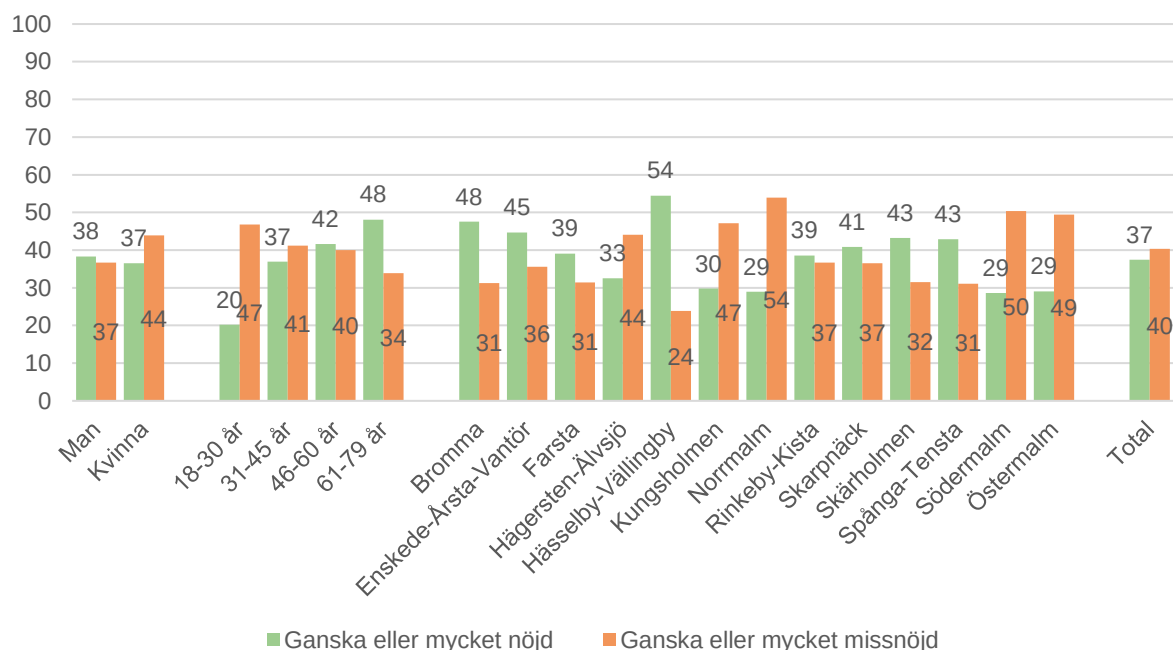
Knappt hälften är mycket nöjda eller ganska nöjda med möjligheterna att lämna sitt matavfall. De yngsta respondenterna är i lägre grad nöjda med sina möjligheter, och Normalm sticker ut som att vara mest missnöjda.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna utsorterat matavfall?

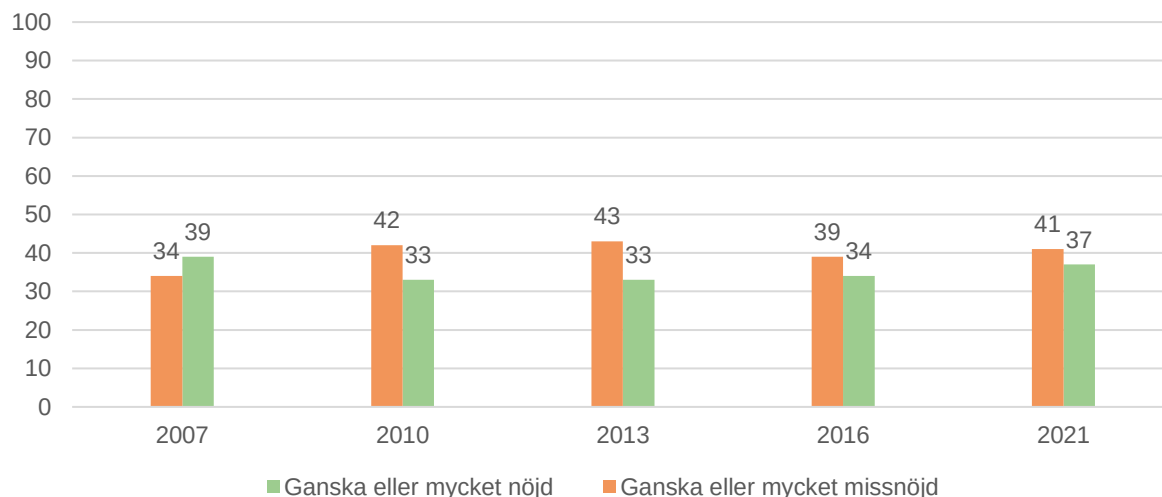
Från 2016 har missnöjet över möjligheterna att lämna matavfall legat stabilt, medan nöjdheten ökat från en dryg tredjedel till knappt hälften.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna farligt avfall?

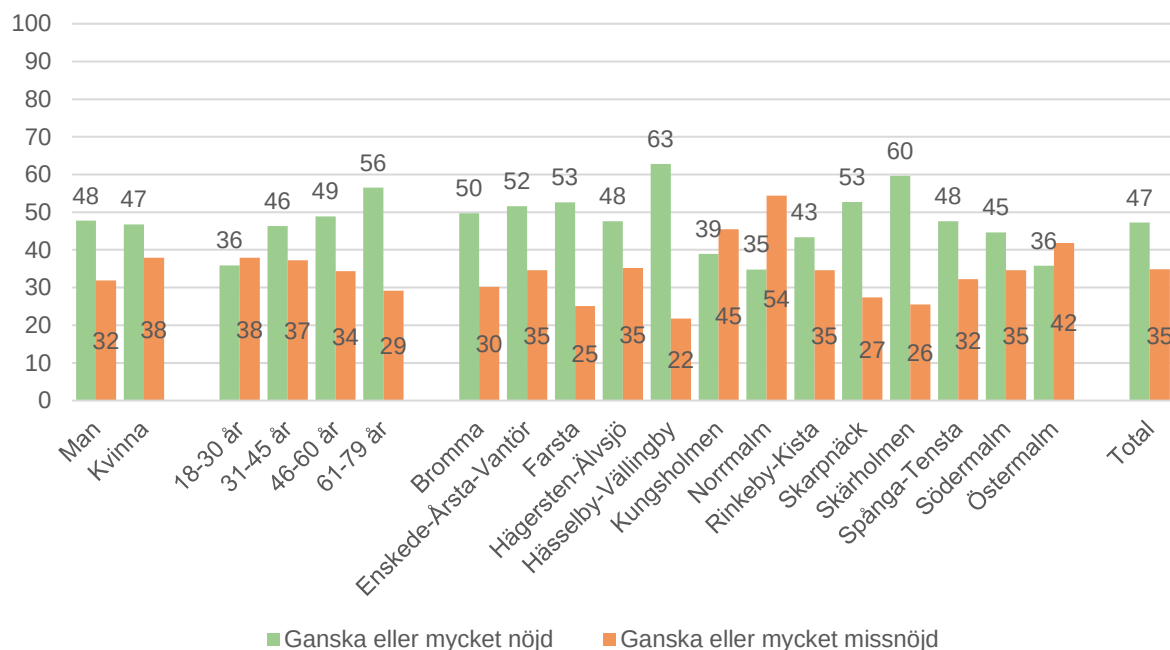
Nästan två femtedelar av respondenterna är nöjda med möjligheterna att lämna sitt farliga avfall. Något fler är missnöjda. Vid jämförelse över kategorier, framträder att de olika grupperna är oense. Kvinnor är mer missnöjda än nöjda med möjligheterna att lämna farligt avfall, och detsamma gäller för yngre respondenter. Resultatet varierar stort över stadsdelar, där Hässelby-Vällingby har högst andel mycket eller ganska nöjda, medan Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalm samt Hägersten-Älvsjö har mycket högre andelar som är missnöjda än nöjda.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna farligt avfall?

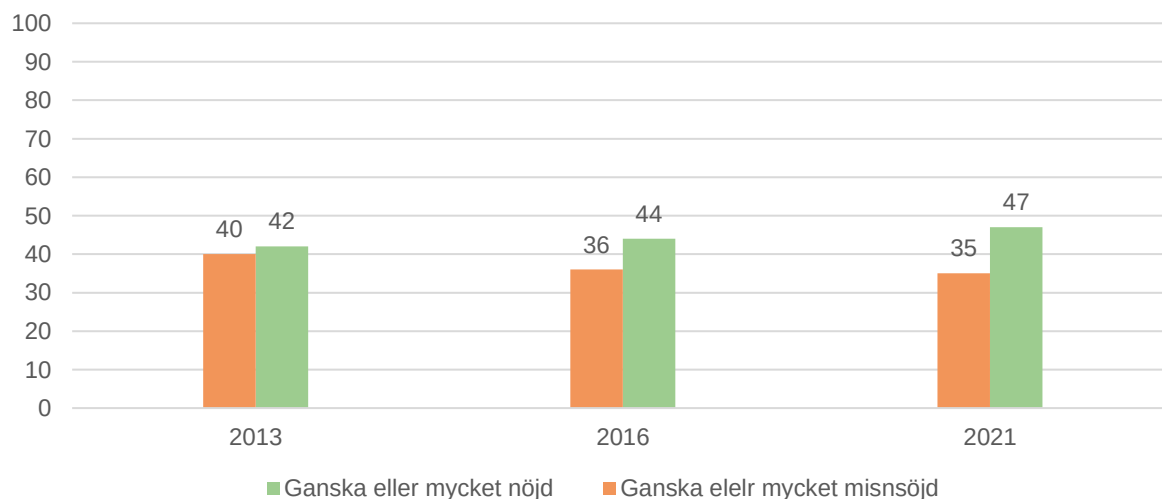
Nöjdheten med att lämna farligt avfall ligger i nivå med tidigare mätningar, om än med en liten ökning jämfört med de tre föregående mätningarna. Missnöjet är relativt stabilt över tid.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna grovavfall?

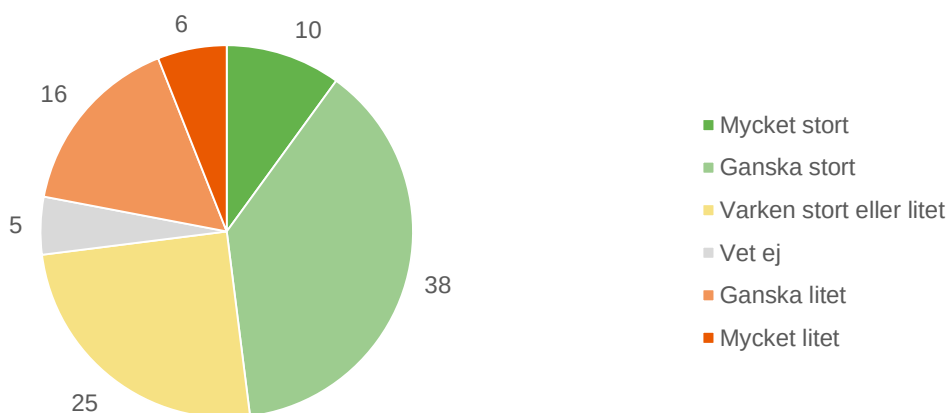
Knappt hälften är mycket eller ganska nöjda med möjligheterna att lämna sitt grovavfall medan drygt en tredjedel är missnöjda. Äldre respondenter är mer nöjda än yngre, och Hässelby-Vällingby samt Skärholmen sticker ut som mest nöjda bland stadsdelarna. Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm har däremot störst missnöje, där andelen ganska eller mycket missnöjda överstiger andelen som är ganska eller mycket nöjda.

Hur nöjd eller missnöjd är du med möjligheten att lämna grovavfall?

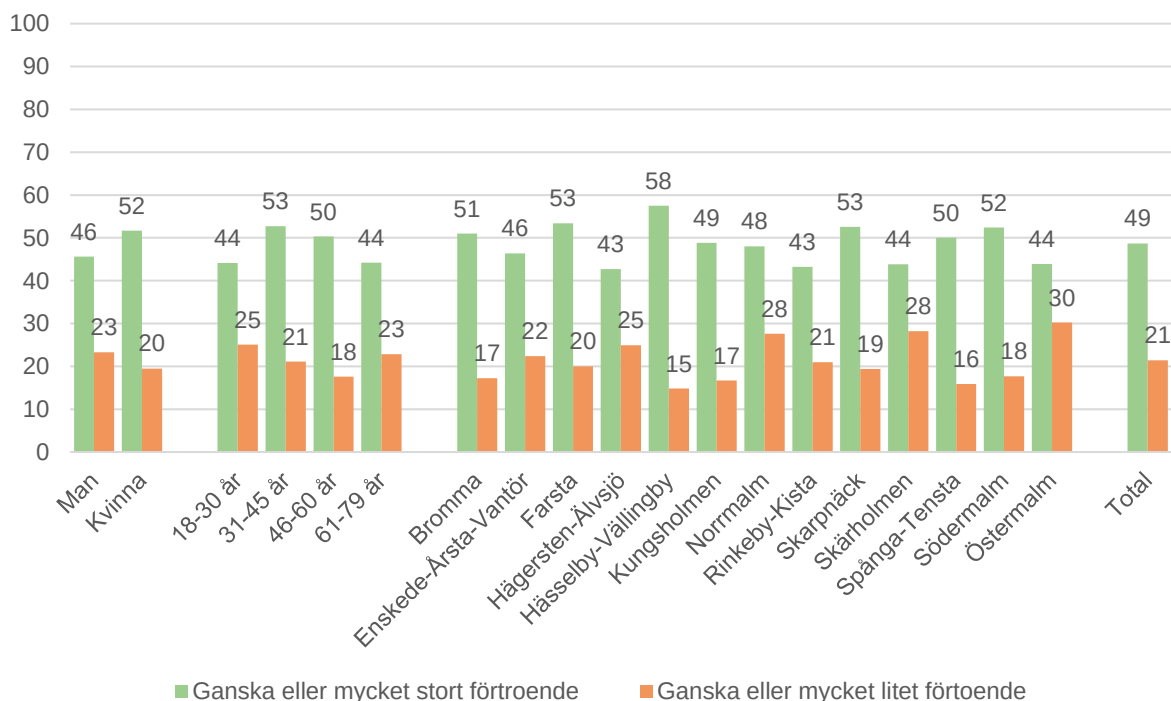

Nöjdheten med möjligheterna att lämna grovavfall har ökat något över tid, från låga nivåer på under hälften till att i senaste mätningen ligga på knappt hälften av respondenterna.

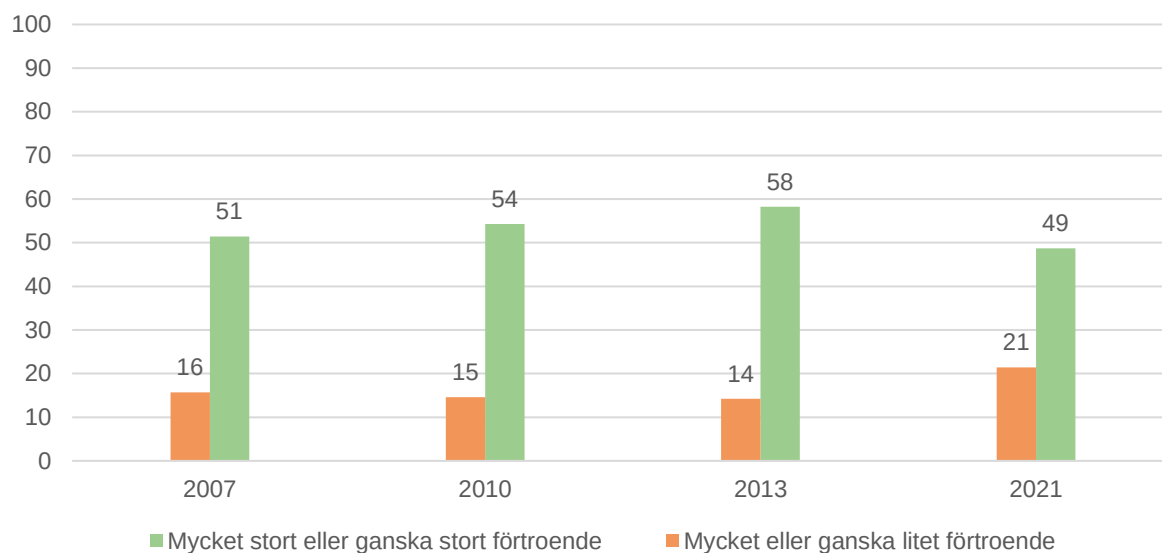
Fråga 19: Hur stort förtroende har du för att det avfall du sorterar ut tas om hand och återvinns på ett bra sätt? (%)

Ungefär hälften av stockholmarna har ett ganska eller mycket stort förtroende för att det avfall som de sorterar ut tas om hand och återvinns på ett bra sätt. Drygt en av fyra har varken ett stort eller litet förtroende.

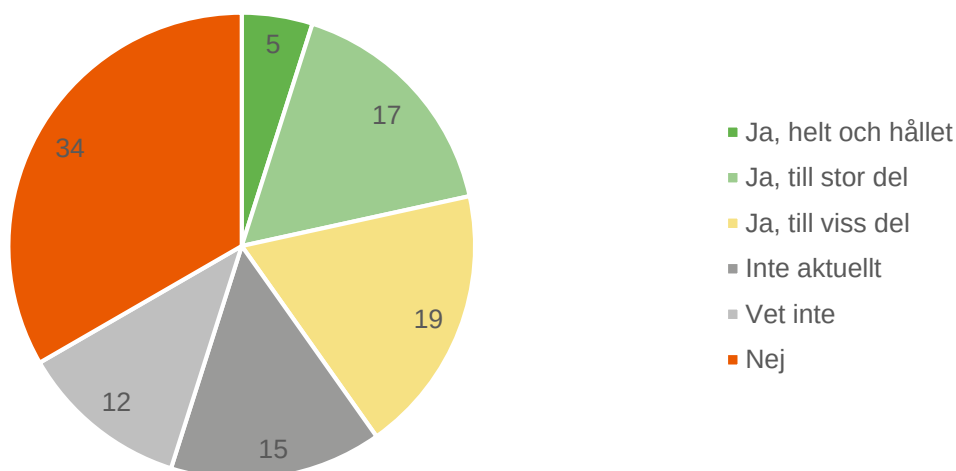
I nedbrytningen av resultatet är det framförallt svaren från den yngsta målgruppen som sticker ut där andelen med ganska eller mycket litet förtroende är en fjärdedel. Bland stadsdelarna har Hässelby-Vällingby högst andel med ganska eller mycket stort förtroende och Rinkeby-Kista, Östermalm, Hägersten-Älvsjö och Skärholmen har lägst andel.

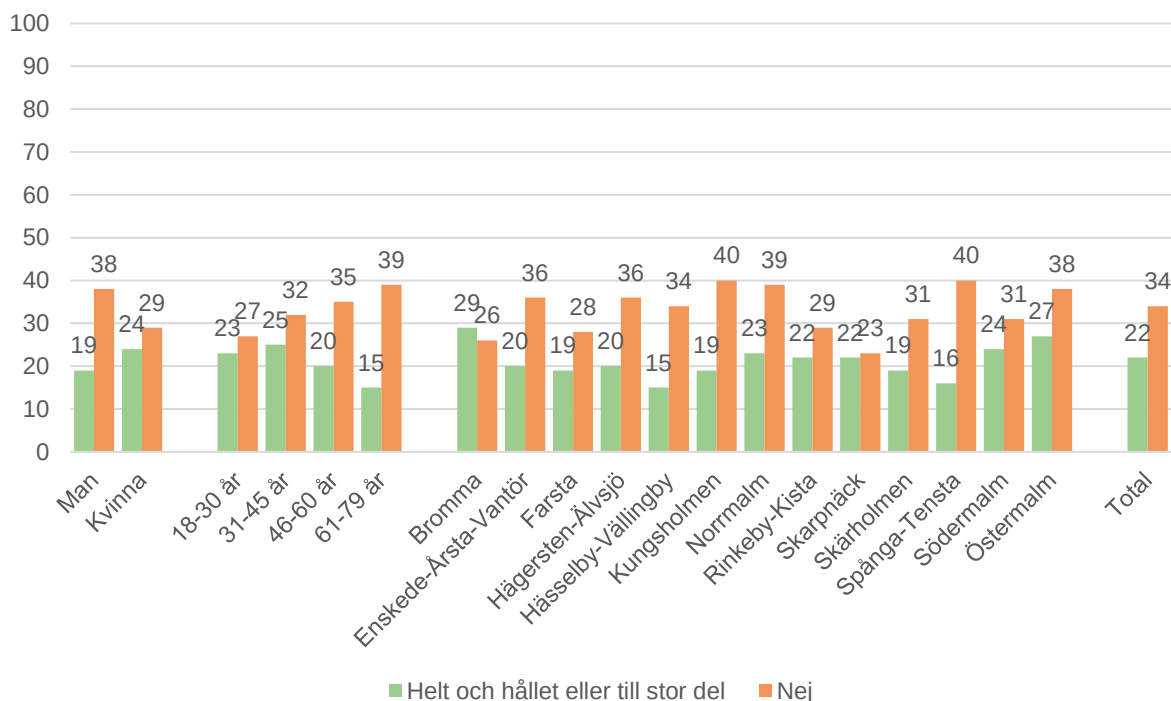
Över tid varierar förtroendet, och sedan 2013 har nöjdheten sjunkit, från att ha svagt ökat från 2007-2013.

Ekonomi

Fråga 20: Om du sparar i fonder eller aktier, har du gjort ett aktivt val av fossilfria, förnybara eller miljöcertifierade produkter och företag? (%)

Bland de stockholmare som sparar i fonder eller aktier är det relativt jämnt fördelat mellan de som har gjort ett aktivt val av fossilfria, förnybara eller miljöcertifierade produkter och företag och de som inte har gjort det. Fler har dock gjort, i all fall till viss del, aktiva val att spara miljömedvetet än de som inte alls gjort det.

Vid uppdelning efter kategorier visar resultatet att kvinnor och yngre stockholmare i högre utsträckning har gjort aktiva val för att spara fossilfritt. För uppdelningen enligt stadsdelar varierar resultatet, men Bromma sticker ut där en större andel respondenter helt eller till stor del gjort ett aktivt val att spara fossilfritt jämfört med de som svarat nej.